

פניני הצדיקים

לעדכוניים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי

03-3782000 | באפליקציה |

www.radio2000.co.il

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

האדמו"ר רבי צבי הכהן טורנהיים זצ"ל - נולד ב-ה' אייר ה'תרע"ד (1914) בעיר ביאלא פודולסק. התייתם מאביו כאשר עדיין לא הגיע לגיל חמש. אימו הצדקנית גידלה את כל ילדיה במסירות נפש מופלאה (ידועה הייתה במעשה גמילות חסד וביתה היה פתוח לאורחים). בהיותו נער ניכר כי נועד לגדולות. הקדיש את זמנו ללימוד תורה ובעיקר התבלטה בו התכונה של אהבת רעים בצורה יוצאת מגדר הרגיל. את תחילת דרכו עשה בישיבה בעיר הולדתו, במנובהרדוק, במזריטש ובפינסק. **עוד בהיותו בחור כבן 16 שנים בלבד כבר כיהן כראש ישיבה בלודז'ט שלידי שעדליץ**. הדוחק באותם שנים היה עצום. כאשר שלחו מביתו אוכל- היה מחלקו לחבריו העניים והוא לא אכל מזה.

כשפרצה מלחמת העולם השנייה, החל לנדוד כאשר כל בני משפחתו נעקדו על קידוש ה' הי"ד. השואה האיומה הכחידה את זכר חסידות לוקווע וולברוז' המעטירה אשר האצילה מהודה על יהדות פולין המעטירה. ורבינו ראה לעצמו את הזכות והחובה לחדש את שושלת אבותיו הקדושים. ואכן בעשר אצבעותיו עשה הכל להקים שם ושארית לזכרם ולהדפיס את תורתם הק'. גם בשנות המלחמה למרות הסבל הרב והניתוק ממשפחתו המשיך להרביץ תורה לעדרים ולא שת ליבו לגזירות השלטון הקומוניסטי של סטאלין הצורר. היה אמור להישלח לסיביר אולם הוא ניצל בכך שהפיל עצמו מהרכבת.

הגיע לסמרקנד בבוכרה, ועשה הכל כדי לסייע לפליטים ברוחניות וגשמיות. דאג לאלו שאין להם מה לאכול והשתדל לסייע כפי יכולתו. בעקבות עלילת שווא נשפט לשנת גלות בסיביר. לאחר שריצה את רוב עונשו, הצליח להשיג אישור מהרופא המקומי כי אינו כשיר לשבת במקום וכך ניצל פעם נוספת. האדמו"ר ר' יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש הורה לו לנסוע לברזיל ולהפיץ שם תורה ויהדות. הקים ישיבה חרדית וכן את 'אגודת מחזיקי היהדות והאחוה', אשר הוציאה מכתבים ליהודים במקום להתחזק בשמירת השבת. בשנת ה'תשמ"ה (1985) עלה לא"י. עם בואו פתח כולל אברכים בשם 'דיבוק חברים' וכן מסר שיעור תורני עמוק לאברכי הכולל. בשנת ה'תשמ"ח (1988) פתח בית מדרש ע"ש אבותיו הק' בצפון בני ברק. **הירבה בצומות וסיגופים למען עם ישראל. אהבת ישראל שבו לא ידעה גבולות**. בעת שנפלו הסקאדים, היה יוצא לבתי הרפואה לבקר את הפצועים ולברכם. כל חייו היו רצופות מסירות נפש לכלל ולפרט. מסכת חיים של תורה, עבודת שמים, חסידות, ענוה ללא שיעור. קיבל כל יהודי בסבר פנים יפות קטן כגדול. כאשר בירך את עמו ישראל ראו באופן מוחש, מה הפירוש כל מעשיו היו באופן של הצנע לכת. נפטר ב-ד' סיוון ה'תשס"א (2001). חי כ-87 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים. בנו, ר' שמואל התמנה לרב בית המדרש ור"מ המוסדות, להמשיך במפעל הגדול שהחל רבינו בשיקום והרחבת בית לוקווע - וולברוז'.

אביו: ר' יאיר אלימלך הכהן (בן האדמו"ר בעל 'דברי העם' מלוקווע, נין האדמו"ר ר' יששכר בעריש הכהן טורנהיים בעל 'עבודת יששכר' מוולברוז). **סבא:** ר' עקיבא מאיר. **אמו:** מרת שרה לאה. **אשתו:** מרת שרה (בת ר' יוסף אליעזר מילגרוד מקייב- מחסידי חב"ד). **מרביתיו:** ר' יעקב ישראל קניבסקי (בעל קהילות יעקב, הסטיפולר), ר' ניסן נעמנוב, ר' מנדל פוטרפאס זצ"ל. **מתלמידיו:** ר' חיים ברוך ויכלדר (איש דגל ירושלים), בנו ר' שמואל ועוד. **בניו:** הרה"ח ברוך אייזיק ז"ל מברוקלין (היה בעל חסד ומכניס אורחים גדול), הרה"ח חיים יוסף אליעזר (רב קהילה ושליח חב"ד בטרומבול ארה"ב), הר"ר יאיר אלימלך (יד ימינו של אביו האדמו"ר זצ"ל ונציג קרן ספרא בישראל), ר' שמואל (ממלא מקום אביו). **בנותיו:** מרת אסתר לאה ע"ה (נישאה להרה"ג שמואל יצחק גמזו דיין בב"ד בחיפה), מרת מלכה דבורה (אלמנת הר"ר יצחק משה גולדשטיין ז"ל, בעל חסד ואהוב על הבריות). **מחיבוריו:** **יצבי לצדיק- ד"ת על פ"ש**.

לעיתים אנו מחפשים אלו מופתים עשה אותו הצדיק. על כך מסופר שבנו של ה'חפץ חיים' נפגש בכנסיה הגדולה הראשונה עם הגבאים המשמשים בקודש של האדמו"ר"ם השונים בתקופה ההיא שגם באו להשתתף בכינוס. כל אחד מהם סיפר מופתים על כוחו של רבו ואז שאלו את בנו של הח"ח: "נו, תספר אתה מופת?". ענה להם: "אצלכם, 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים' אצל אבא הוא 'מקיים כל מה שהקב"ה גוזר'". אין לנו צורך במופתים שרבינו עשה. עצם העובדה שהוא הצליח ב"ה להחזיר עטרה ליושנה ולהחיות חסידות שכבר שכחו שהיא הייתה בכלל קיימת זהו מופת גדול עד מאוד! מה גם שבקתה קטנה שהוא קידש לבית מדרש באיזור חילונו לגמרי עם התנגדויות והתנכלויות מהשכנים נהפך למגדלור של תורה ותפילה עם יותר מ-40 מניינים ליום! (12 שחרית +8 מנחה+20 ערבית) בכל שעות היום והלילה עם יותר מ-1000 מתפללים ליום והכל בזכותו ובכוחו אין לך מופת גדול מזה!!!

הקפיד ללכת בכל יום למקווה ולא משנה מה היה מצב בריאותו (גם על אבותיו מסופר שהיו שוברים את הקרח בחורף וטובלים). לא לקח תרופות כלל בשבת גם כשהגיע לגבורות והיה חולני ל"ע וסבל מהלב, מסוכר, חוסר נשימה (הריאות שלו עבדו 50%) ועוד. בשל גילו ומצבו הבריאותי לקח לו בשבת יותר משעה ללכת מביתו ברחוב אור החיים עד לביהמ"ד בר' סירקין (רק לסבר את האוזן, מדובר בהליכה של כעשר דקות). היה יוצא בשש בבוקר ונשאר בביהמ"ד עד למוצאי שבת בשעון קיץ בשעה 8:30 בערב. לא היה לו שם מיטה ולא אוכל והנכדים היו מביאים לו בכל שבת סיר קטן עם חמין שעד שהגיע אליו היו כבר פושרים והיה מסרב ללכת לשכנים שגררו בסמיכות לביהמ"ד למרות שהיו מזמינים אותו. היה כל השבת יושב ולומד ותוך כדי הלימוד נרדם על השולחן.

האדמו"ר הרב ישעיה נפתלי הירץ שפירא זצ"ל- נולד בשנת ה'תקצ"ז (1836) כבן בכור להוריו בדינוב שבפולין. לאחר נישואיו נסע לצאנז ללמוד אצל מרן האדמו"ר רבי חיים הלברשטאם מצאנז. בשנת ה'תרל"ד (1874) לאחר פטירת אביו מונה למלא את מקומו ברבנות ובאדמו"רות.

במקביל אחיו רבי צבי אלימלך ורבי מאיר יהודה שפירא ייסדו חצרות בבלאז'וב ובבוקווסק. רבינו הרב'ה לנסוע לבעלזא להסתופף בצלו של כ"ק מרן הרב יהושע רוקח זיע"א. שם התקבל תמיד באהבה ובהערכה גדולה. תפילותיו היו לשם דבר. ענוותן מופלא ושפל ברך. רבים הלכו לאורו. נפטר ב-ד' סיוון ה'תרמ"ה (1885). ציונו בדינוב. חי כ-49 שנים. חתנו, ר' יוסף שפירא מילא את מקומו באדמו"רות.

אביו: האדמו"ר ר' דוד. **אמו:** מרת רחל. **אשתו:** מרת אדל רבקה (בת דודו רבי אלעזר שפירא מלנצהוט מח"ס יודעי בינה). **מרביתיו:** האדמו"ר מרן ר' חיים הלברשטאם מצאנז. **בנותיו:** מרת חנה מינדל (נישאה לר' יוסף שפירא), מרת נחמה טילא (נישאה לר' נחמיה שפירא). **מספריו:** **הנותן אמרי שפר.**

איש אחד סיפר שאביו היה בעל אכסניה בקרניץ. פעם אחת רבינו התארח באכסניה שלו. אביו ראה פעם ביום רביעי של חול, שבאמצע התפילה רבינו נשען בשתי ידיו על הכותל, ונעשה סימן של ידיים על הכותל מגודל הזיעה.

בעודו אברך צעיר לימים רבינו לקה ל"ע במחלה ממארת בפיו (ריקבון החניכיים) רח"ל. רבינו קם ונסע לבעלזא והזכיר את עצמו לפני כ"ק האדמו"ר מרן הרב יהושע רוקח זי"ע, שיעתיר בעדו ויבקש רחמים עבורו. הוא התחנן לפני כ"ק מרן ואמר: "לאביכם (כ"ק האדמו"ר מרן ר' שלום רוקח) זיע"א היה כוח לרפא חולים על ידי מישוש בידיו הקדושות במקום הכאב. לכן אני מבקש מהרבי שישים נא את ידו עליי".

כ"ק מרן ר' יהושע השיב לו: "הבה אסביר לכם במה היה כוחו של אבי צ"ל לרפא חולים על ידי מישוש בידיו הקדושות. כידוע, רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו של אדם הם כנגד רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה שבתורה. כשהאדם פוגם חלילה באחת מתרי"ג מצוות שבתורה, הוא לוקה רח"ל בגופו באותו איבר או גיד המכוון כנגד אותה מצווה שבה פגם".

"אבי הקדוש היה שלם בתכלית השלמות וגופו היה מקודש ומזוכך בקדושה ובטהרה. כאשר חולה היה בא לפניו, כאשר אבי הניח עליו את ידיו הקדושות, בכך תיקן את הפגם שבאותו איבר וממילא סרה המחלה והחולה התרפא".

אחרי אתנחתה קצרה כ"ק מרן המשיך: **"אתם הרי לא פגמתם במאומה, אצלכם אין סיבת החולי בגלל איזה פגם חלילה. הייסורים שלכם הם בבחינת ייסורים של אהבה, אם כן, מה יועיל שאניח את ידי עליכם?!"**

בעודו אברך צעיר הרה"ק האדמו"ר מרן ר' חיים הלברשטאם מצאנז זיע"א (בעל ה'דברי חיים') כיבד את רבינו במעמד כל הרבנים המפורסמים והצדיקים המופלגים להיות מסדר קידושין בחופת בתו עם הרה"ק רבי אהרן אב"ד בייטש בנו של הרה"ק רבי מאיר זיע"א בעל ה'אמרי נועם' מדזיקוב, ואמר שנכון הוא לכבד ירא שמיים להיות מסדר קידושין!

היה בזה חידוש גדול ביותר שכיבדו מרן ה'דברי חיים' מצאנז זיע"א בכבוד גדול כזה, כי מלבד עצם הדבר שהיה אז אברך צעיר לימים, הרי רבינו טרם כיהן אז כרב או כאדמו"ר כי היה זה עוד בחיי אביו הרה"ק רבי דוד. בכל זאת הרה"ק מצאנז כיבדו במעמד צדיקים גדולים ומפורסמים!

בשנת ה'תרל"ו (שנת פטירתו של הרה"ק מרן ר' חיים הלברשטאם האדמו"ר מצאנז זיע"א) בשבת אחת מהארבע פרשיות, רבינו ישב ליד הרה"ק רבי חיים מצאנז זיע"א. לפתע ילד אחד תוך כדי משחק נדחק על רבינו. מיד הרבי מרן מצאנז פנה אליו ואמר לילד: **"היזהר לך, זה רבי!"**. באותה שעה חוורו פניו של רבינו שכן חשב על עצמו, מי הוא בכלל שרבינו האדמו"ר הגאון מרן ר' חיים מצאנז מתארו בתואר רבי'.

אחר כך הרה"ק רבי חיים פנה אליו והושיט לו את ידו ואמר: **"תנו לי ברכה"**, פניו של רבינו שוב חוורו, שכן מי הוא שיכול לברך את מרן האדמו"ר פאר הדור? כאשר הרה"ק רבי חיים חזר על בקשתו, רבינו השיב: **"הרי עדיין אני לא נוסע"**. לאחר השבת כאשר נפרד ממנו רבינו אמר לו: **"אני מברך אתכם באריכות ימים"**. הרה"ק רבי חיים זיע"א עשה תנועה כאומר: **"כבר מאוחר מדי"**.

לאחר מכן רבינו הצטער מאוד ואמר כי לא ידע כי מדובר היה בזמן מסוגל וכשמרן ר' חיים מצאנז ביקש ברכה. הוא גם לא ידע במה יש לברכו וחשב כי מאחר ועדיין הוא לא נוסע לביתו, הרי שיש כבר זמן ויכול לחשוב על ברכה הראויה לצדיק. לפני פרידתו מרבינו חשב ועלה בדעתו העניין שיש לברך את הצדיק באריכות ימים ושנים. והצטער על כך שכן מרן ר' חיים הלברשטאם האדמו"ר מצאנז אכן נפטר באותה שנה והוחמצה השעה.

הגה"צ הקרניצר רב צ"ל סיפר כי רבינו כשהיה מתפלל היה כקדירת אש להבת שלהבת. סיפרו רבות על גודל התלהבותו בעבודת הבורא. גיסו הרה"ק ר' שלמה שפירא מח"ס 'שם משלמה' אבד"ק מונקאטש זיע"א אמר עליו, **שגופו הגשמי של רבינו לא היה יכול לסבול את נשמתו הקדושה**.

הצדיק הרב רפאל אדרעי זצ"ל המכונה אלפסי- נולד בשנת ה'תרמ"א (1881) בעיר מקנס מרוקו. משחר נעוריו התגלה כעילוי. רבני הישיבה הקטנה שבה למד העבירו אותו לישיבה גבוהה מוקדם מהגיל המקובל. על תלמידה של הישיבה נמנו תלמידים שהיו עתירים להיות אישים ידועי שם, דיינים ורבני ערים במרוקו ובארצות אחרות, כגון: הגאונים ר' יהושע ברדוגו, רבי יעקב טולדאנו, רבי יוסף משאש ועוד רבים. אילוצים כלכליים גרמו לרבי רפאל להפסיק את לימודיו הסדירים בישיבה. כבר-אורין הוא המשיך ללמוד באופן עצמאי והתפרנס מיגיע כפיו. כתלמיד חכם מובהק היה ראוי למשרה ציבורית ההולמת את אישיותו ויריעותיו הרחבות בתחומים רבים, אך רבינו העדיף להתרחק מן השררה פן יכשל חלילה בעבירה בעבודתו עם הציבור.

רבינו ניחן בקול ערב ובכישרונות רבים בתחומי השירה והחריזה. חיבור שירים ותשבחות לה' יתברך. עסק בכתיבה מתוך יראה, בקדושה ובטהרה. שלט בשירה האנדלוסית והתזירית. היה בקי בספרי פיוטים רבים שהיו נפוצים במרוקו. רבינו היה ידידו של הפייטן הנודע רבי דוד בוזגלו וחיבר מדי פעם עבור מילים עבריות ללחנים של שירים ערביים. היה מהיחידים במכנס שידע לנהל שירת בקשות בציבור ממגוון המחרוזות. שירת בקודש בתפקיד שליח צבור ופייטן בבית הכנסת ע"ש 'אליהו הנביא'.

ה' שלח ברכה במעשי ידיו. הפריש באופן קבוע מהכנסותיו הצנועות למעשר ולמתן בסתר. לפרנסתו פתח מספרה. רבינו התחשב במצבם הכלכלי של באי המספרה דלי אמצעים ולא פעם הרשה לאברכים ולאנשים אחרים להסתפר בעצמם בכלי העבודה של המספרה. רבינו כתב ואייר ביד חופשית ובכישרון רב. רבינו צייר את האילן הקדוש, המתאר את אברי גוף האדם על פי הקבלה. בעבודתו זו משתקפות ידיעותיו העמוקות בקבלה ובכישרונותיו בתחומי הכתיבה והאיור.

עסק גם במלאכות אחרות, כגון: עיטור שטרי כתובה עבור זוגות צעירים, לימוד אברכים, דיני שחיטה ומקצועות אחרים בתחום היהדות. נפטר במכנס ביום ה' סיוון, ערב חג השבועות בשנת ה'תש"ך (1960). חי כ-79 שנים. כאשר בני הקהילה שמעו על הגזירה, הם מיד שבתו ממלאכתם, גם ממסחר וגם מהכנות לחג. כולם התקהלו למרכז השכונה היהודית כדי לחלוק כבוד אחרון לרבינו. רבנים ידועי שם ובראשם הצדיק הגאון רבי ברוך טולדנו אב"ד מכנס הספיד אותו. ב-כ"ה תמוז ה'תשע"א (2011) עצמותיו הועלו ארצה והוא נטמן בהר המנוחות בגבעת שאול בירושלים.

אביו: ר' מכלוף. **אמו:** מרת דונה לבית לבחאר. **אשתו:** מרת אסתר (בת ר' שמואל כהן ופרחה לבית טולדנו. התחתן בשנת ה'תרנ"ו-1896). **ילדיו:** ר' שמואל, מרת לאה, מרת חנה ומרת סול. **מרבותיו:** המקובל רבי יוסף אלקובי. **מספריו:** **הטיבו לנגן**- שירים שחיבר, **ביניהם:** רפא צירי א-ל נאמן.

פעם רבי רפאל מילא תפקיד מכריע בשליחות ההשגחה העליונה במאורע נפלא שקרא במכנס. המאורע תואר על ידי הגאון רבי ברוך טולדנו (אב בית דין של מכנס לשעבר ולימים אב"ד ולימים אב בית דין של בני ברק). בדרשה שנשא בבאר שבע, בנוכחות ר' מיכאל מכלוף עמאר (נכדו של רבי רפאל. רבי ברוך סיפר שהוא החליט להחיש את הגאולה.

לשם כך הוא קיבץ מספר מקובלים. יחד הם יצרו כעין טבעת לפי סודות הקבלה וערכו תפילות מיוחדות. באותו לילה הורו לרבי רפאל בחלום להודיע לאותם מקובלים כי עדיין לא הגיעה העת לביאת המשיח ולכן עליהם לחדול מיד ממעשיהם. רבי רפאל הופיע פתאום במהלך פעילותם של המקובלים ודרש מהם ע"פ הוראה משמיים, להפסיק את ניסיונותיהם.

המקובלים השתאו כיצד נודע לרבי רפאל אודות מעשיהם שכן הם עשו הכל בסודי סודות. כמובן שהם חדלו ממעשיהם מיד. אותו מאורע סופר מאוחר יותר ע"י הגאון רבי שלום משאש (רבה הראשי של ירושלים) בערב שירת בקשות שהתקיים בירושלים בנוכחות רבי עדי, ר' יצחק עמאר (נכדו של רבי רפאל) ור' אברהם עמר (נינו של רבי רפאל). רבי שלום משאש סיפר שהוא זוכר אישית את סיפור המעשה כשהיה צעיר לימים.

רבינו היה נוח לבריות ודן כל אדם לכף זכות. הסבלנות שלו שימשה דוגמה ומופת לכל. ידע לסלוח גם למי שפגע בו ובשל כך פעמים רבות הפוגע תיקן את מידותיו. שולחנו היה תמיד ערוך ומוכן לקבלת אורחים. הקפיד על איכות מזונותיו וניהל אורח חיים מתון. היה תמיד נקי, הדור בלבדו ומסודר למופת ובעל הדרת פנים השמורה רק לבני תורה מובהקים.

רבינו הקפיד שלא לגלח את לקוחותיו היהודים בתער אלא במכונה חשמלית בלבד. הוא גם כתב את ההלכה האוסרת להקיף את פאת הזקן וקבע אותה במסגרת על כותל המספרה. פעם התערבו שני בני טובים ביניהם מי יצליח לגרום לרבי רפאל לגלח אחד מהם בתער. הם הציעו לו בתמורה סכום כסף נכבד. כמובן שהם נתקלו בסירוב מוחלט מצידו וגם זכו בשיעור קצר אודות איסור הגילוח בתער.

הרב הגאון אליהו מדר זצ"ל - רבינו נולד בג'רבה שבטוניס בשנת ה'תרצ"ב (1932). עוד בהיותו בחור התמדתו בתורה לא ידעה גבולות וכן לעיתים מצא את עצמו שלא אכל כל היום מחשקו בעסק התורה וכן כח עיונו היה מבהיל. קירב את פשוטי העם והיה לומד עמם ומתייחס אליהם כחברם וכן השתדל להביא להם כיבוד מכספו. בהיותו כבן תשע-עשרה שנים ביקשו אב"ד ג'רבה, הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל שימשיך ללמוד בכולל שהקים שנקרא "חברת אור תורה" אולם רבינו סירב שכן ביקש שלא ליהנות מהתורה הקדושה וביקש להתפרנס מיגיע כפיו. סבל בתחילת ימיו בעוני גדול. בשנת ה'תשי"ד (1953) עלו לארץ לאחר שהות קצרה במחנה כורדני, עברו לגור בטבריה ומשם למושב איתן.

בתחילה עבד כחקלאי ואח"כ עבד בפרדס. לאחר מכן התמנה כרב המושב ושימש בתפקיד זה כ-25 שנים. **איש אמת. ברח מפני הגזל. ענוותן מופלא. אפילו כובע וחליפה לא לבש. אהב כל אדם ולימד זכות על כולם. לא שמר טינה לאיש. בעל חסד. את אספי הפדיונות שהיה עושה - חילק לתלמידי חכמים ולא השאיר לעצמו מאומה. קיים מצוות הכנסת אורחים בסבר פנים יפות.** בסוף ימיו, למרות הייסורים הנוראיים שסבל בכל רגע כאבי תופת, היה אומר: **"לא אכפת לי מהכל. רק אכפת לי שאני לא לומד וכנראה שהתורה שלי לא שווה אצל הבורא"**. נפטר ב-ו' סיוון ה'תשע"ג (2013). ציונו במושב איתן. חי כ-81 שנים.

אביו: ר' בנימין (מנין) מדר (חתן רבי דוד חדאד). **אמו:** מרת רבקה. **מרביותיו:** ר' רחמים חי חויתה הכהן (רבו המובהק), ר' מסעיד מדר, ר' מייקיץ השלי, ר' שלמה מאזוז. **חברותא:** הרב אלטר מאזוז. **מילדיו:** ר' יצחק (ראש כולל במושב), ר' יוסף מדר. **מתלמידיו:** ר' אבי חורי (מרא דאתרא מושב איתן). **מספריו:** **יבאר מים חיים** - על התורה (שני חלקים) **יאמרות טהורות** - שו"ת (ארבעה חלקים) **יחידושי ש"ס**.

התמדתו בתורה לא ידעה גבולות. בכל יום היה לומד כבר בשעה שבע לפני התפילה ונשאר עד שעה מאוחרת בלילה וכלל לא חזר לביתו בצהריים. את רעבונו שבר באמצעות תמרים שקנה בשוק שהיה קרוב לבית מדרשו והיה זה מאכלו גם בערב. כשראה אביו שאין הוא נותן לגופו מנוחה כנדרש, היה מסתכל בחדרו לראות אם הוא ישן, וכשהיה רבינו שומע את אביו מתקרב, **היה מראה עצמו כישן, וכך עסק בתורה בחשק גדול ובהתמדה.** בג'רבה היה יוצא אחת לחודש קובץ תורני ובו מאמרים מחכמי העיר. אחרי פטירת מורנו הגאון ר' כלפון הכהן הוציאו את ספריו שו"ת 'שואל ונשאל' לאור העולם. פעם סיפר לבנו שיש לו שלוש הערות על 'שואל ונשאל', והציג אותם בפני הרבה תלמידי חכמים שניסו ליישבם ולא עלתה בידם. **מזה תלמד כמה גדול היה כוחו בעיניו.**

לאחר שרב היישוב ר' אלטר מאזוז נפטר בתאונת דרכים ל"ע ביקשו למנות את רבינו כרב היישוב, אולם הוא סירב שכן היה עובד אדמה, ואיך יהיה רב המושב? רב האזור, ר' שלום הכהן, הכיר במעלת רבינו, לקח כמה מכתביו לגאון הראש"ל רבי מרדכי אליהו זצוק"ל. לאחר מספר דקות שבהם עיין בכתביו קם בהתפעלות עצומה ואמר: **"זה רב מושב? זה צריך להיות רב עיר! אשרי המושב שיזכה בו כרב"**.

כשהגיע רבינו לפני הגאון הראש"ל ר' שלמה משה עמר בעניין הבאת עצמותיהם של ר' כלפון הכהן ולהקים ישיבה על קברו, עמד הרב עמר על גדלות רבינו וביקש שיברך אותו. בהתחלה לא הסכים ואמר: **"אתה הרב הראשי ואיך אברך אותך?!"**, אבל הראש"ל לא עזב אותו עד שרבינו בירך אותו.

בשבת האחרונה לחייו ישן צהריים. בתו, מרת חיה העירה אותו בשביל איזה צורך. רבינו שאל אותה מדוע העירה אותו, **הרי עכשיו היה מדבר עם הבעל שם טוב.** ואכן רבינו נפטר ממש בחג השבועות ביום פטירת הבעל שם טוב.

מֶרֶן הראש"ל רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל העריך מאוד את רבינו. רבינו הגיע פעם למעונו של מֶרֶן בלוויית כמה מאנשי המושב. לאחר ששוחח עימו מספר דקות קם מֶרֶן ואמר: **"אתה, אליהו הנביא"**. וכן יומיים לאחר פטירתו, התקשר מֶרֶן כדי להשתתף בצער המשפחה.

מעיד בנו, ר' בנימין כי לפי מה שידוע לו לעולם לא הוציא אביו דבר שקר מפיו, וגם כל מעשיו היו הכל על דרך אמת.

על דבקו בבוא בזמן התפילה וקריאת התורה ניתן ללמוד מהסיפור שלפנינו: בשנת ה'תשמ"ו בתפילת שחרית ביום הגדול הושענא רבא ומורנו הרב מנהיג את הציבור ומתפלל וקורא יחד איתם את התפילות. כשהיו בקטעים האחרונים של ההושענות ארובות השמיים נפתחו ברקים ורעמים וגשם זלעפות ירד מהשמים, כאשר החלונות העליונים של ביה"כ היו פתוחים ודרכם חדר הגשם והרטיב את הציבור. היה מהומה במטרה למחר ולסגור את החלונות. **רבינו לא העיר כלום ומאיר והיה שקוע ומרוכז בתפילתו לא הרגיש כלל במה שהתרחש בחוץ ובתוך ביה"כ והמשיך את תפילתו בבקשה ובתחנונים.** עם סיום התפילה הרגיש ברעש הציבור ושאל: "מה קרה?". הסבירו לו על הגשם ועל החלונות העליונים שהיו פתוחים ושדרכם נכנס הגשם. כששמע זאת, תגובתו הראשונה הייתה: "יש לי ספרים בסוכה, אני מקווה שבני הבית הכניסו אותם".

יפרה כלתו: "פעם לקחתי את חמי ברכב מביתו לביה"כ. עצרתי את הרכב קרוב ככל שיכולתי. כשעלה על המדרכה הוא איבד שיווי משקל ונפל לאחוריו. כשראיתי זאת רעדתי כולי ויצאתי במהירות לעזור לו לקום. שאלתי אם הוא בסדר והוא אמר שכן והמשיך לביה"כ. אני נלחצתי מאוד. כשחמי חזר מביה"כ התחלתי לבכות בשל רגשות אשמה. חמי ראה אותי בוכה אמר לי: 'אני מבקש ממך סליחה שנבהלת בגללי, תסלחי לי' וברגישותו היתרה הרגיש שהוא זה שצריך לבקש ממני סליחה.

תודתנו נתונה למשפחה על התמונות ועל המידע. למעוניינים, יצא ספר על הצדיק. ניתן להשיגו אצל ר' יצחק מדר - 054-8416088

הגאון הרב מרדכי אמיס הכהן זצוק"ל – נולד בשנת התרמ"ו (1886) באי ג'רבה. משפחתו מיוחסת לרבי ישמעאל כהן גדול ובנוסף בידי המשפחה מגילת יוחסין עד עזרא הסופר. כבר בילדותו נודע בפיקחותו הרבה וישב בין בריהם של גדולי הרבנים בג'רבה ובתוניס. (לא לחינם נקרא על ידי חבריו בשם 'אמיס' שמשמעותו בערבית תער על שם חריפותו, מאוחר יותר מחשש לעין הרע הוסיף לו אביו את השם 'כמוס' שפירושו חמש). בשנת ה'תרס"ט (1908), בהיותו כבן עשרים ושתיים שנה בלבד מונה רבינו לדיין באי ג'רבה הגם שהייתה עיר מלאה חכמים וסופרים. בשנת ה'תרע"א (1911) החל לשמש ברבנות ובשנת ה'תרע"ה (1915) מונה לראש רבני ג'רבה. בשנת ה'תש"י (1950) עבר לגור בתוניס והוא מונה לשמש כאב"ד הגדול. בשנת ה'תשט"ו (1954) עם פטירת הגאון ר' דוד בן בארון רבינו מונה לשמש כראש רבני תוניסיה. מתוקף תפקידו היה מיווד עם ראשי השלטון בתוניס כשאת קשריו אלו ניצל לפעול לטובת אחיו היהודים ואף הביא לבחירתו של חבר הפרלמנט היהודי הראשון בתוניס. רבינו אף פעל למינויים של רבנים בכל ערי תוניסיה שיורו את העם דרך ה' זכה להערצה רבה גם בקרב גויי הארץ. נודע כפועל ישועות שברכותיו חוללו פלאים. סגפן. ענוותן. הסתלק ביום חג השבועות ו' סיוון ה'תשל"ד (1974). חי כ-88 שנים. ציונו בעיר הבירה תוניס שבתוניסיה.

אביו: רבי יצחק. **אימו:** מרת עזיזה. **אישתו:** מרת מישונה (בת אחיו- נישא בגיל 16). **מרביתיו:** רבי יוסף ברבי, רבי יעקב הכהן. **מתלמידיו:** רבי כמיס חכמון, רבי פראג'י וואזן (שכיהן אחריו כרבה של תוניסיה). **בניו:** רבי אברהם, רבי בנימין (נפטר בחיי אביו). **חתנו:** רבי סאסי כהן (כיהן כרבה של ברכיה). **מספריו:** ידורש טוב לעמו ידרושים יערך הכהן יהאיש מרדכי יגדולת מרדכי ימאמר מרדכי ועוד רבים.

תפילתו של רבינו הייתה כמונה מרגליות ובמיוחד בתפילת העמידה היה מאריך כעשר דקות ויותר. וכדי שלא יהיה טורח ציבור, היה רומז לשליח ציבור שלא ימתין לו ויתחיל עם חזרת העמידה. פעם אחת חלה נשיא תוניס מר חביב בורגיבה, ורבינו ארגן מפני כבוד המלכות עצרת תפילה לרפואתו בבית-הכנסת הגדול בתוניס. אחר שנשיא תוניס הבריא, באו השרים והנכבדים לבקר את הנשיא. הפתעתם הייתה עצומה כשראו שהנשיא הושיב את רבינו לצידו. כשראה את מבטם הסביר: "אתם מתפללים, אבל דעו לכם שלא התרפאתי אלא בזכותו".

יפר הגאון רבי כמיס חכמון זצ"ל: פעם התלוותי לרבינו לאיזה משרד ממשלתי לצורך עניין כל שהוא וראיתי שרבינו מוציא שקית מלח ואוכל ממנה חופן מידי מספר דקות. הדבר היה תמוה מאוד בעיני ולכן שאלתי את רבינו אודות העניין והוא השיב כי מכיוון שבמקומות אלו מצויין נשים, וחושש מהרהורים רעים חס ושלום, לכן הוא אוכל מעט מלח, כיוון שידוע שמעשה זה מבטל את כוח התאוות.

העיד זקן רבני תוניסיה הגאון הצדיק רבי דן מרדכי כהן שליט"א מעשה מופלא שראה בעיניו: כאשר עבר רבינו בשוק בצורפים בתוניס, לפתע קרב אליו גוי אחד שרצה להשפיל את רבינו על ידי נתינת סטירה פניו של רבינו. והנה ידו יבשה בלי יכולת לזוז. במקום כמה מהומה רבתית והמון גוים התאספו ולקחו את הגוי לרופא, אך הוא כמובן לא יכל לרפאותו.

הלה הבין שאם הוא רוצה שידו תחלים ותחזור לאיתנה הראשון, עליו לבקש סליחה, מחילה וכפרה מרבינו ויפה שעה אחת קודם. וממחשבה למעשה, הוא פנה לרבינו בבכיות וביקש שהצדיק ידאג לרפואתו. בסיכומו של עניין הרב אכן מחל לו את מעשיו הנלוזים, אכן נתרפאה ידו, והדבר גרם לקידוש ה' עצום בכל רחבי תוניס.

מספר נכדו הגאון רבי רפאל בנימין כהן רבה של ברכיה: פעם אחת רצתה ממשלת תוניס להקים פארק גדול והתוואי היה על שטח גדול מבית העלמין היהודי, דבר שהצריך לפנות את הקברים ממקומם. רבינו פנה לנשיא תוניסיה שהעריכו מאוד וביקשו שיבטל את הגזירה. אולם הנשיא השיב, שאין הדבר באחריותו אלא בתחום המהנדס שמתכנן את הפארק.

רבינו ורבני העיר פנו אל אותו מהנדס והסבירו לו את חומרת העניין, אך הוא סירב לשנות את התוואי. גם כשניסו לדבר על ליבו, שלפחות בקברי הצדיקים לא יגע, עמד בסרובו. כשראה זאת רבינו, פנה אל הרבנים שהיו עמו ואמר מול קברות הצדיקים: "אנחנו עשינו כל מה שיכלנו לכבודכם- אך הוא המעכב. הנה הוא בידכם עשו בו כטוב בעיניכם". למחרת אותו מהנדס שאטם את ליבו נהרג בתאונת דרכים, וקיבל את עונשו.

באחת מנסיעות לג'רבה בזמן 'גזרת הצורפים' (אותה התקופה הממשלה פשטה על שוק הצורפים היהודי בעלילות שווא) בדרכו חזרה לתוניס, עברה מכוניתו של רבינו במקום צר, ולפתע משאית באה ממול ומשאיות היו מאחוריהם, והם נמצאו במקום בו הייתה ירידה תלולה ללא כל יכולת לפנות ימינה או שמאלה. הנהג שראה זאת אמר בזעקה לרבינו: "רבינו, אבדנו כולנו אבדנו", וכאשר הנהג התבונן בצדיק נראה היה כאילו רבינו שקוע בהרהורי כאילו הוא ישן, לפתע כמו יד מסתורית הופיעה וסילקה את המשאית שבאה מדרכם! והתפעלו מהנס העצום שהתרחש בזכות הצדיק וציווה רבינו שלא יספרו מעשה זה לאיש, כל עוד הוא בחיים.

פעם אחת בעת ביקורו של נשיא תוניסיה חביב בורגיבה בבית הכנסת הגדול בתוניסיה, נפלו משקפיו של רבינו מדוחק ההמון, והנה הנשיא התכופף לארץ להרים לו את משקפיו, ובזה התקיים ברבינו: "וְהָיוּ מְלָכִים אֲמִנָּה וְשְׂרָוִתֵיהֶם מִיְּמֵינֵיךָ" (ישעיהו מט, כג)

המקובל הצדיק הרב ישראל בעש"ט זצ"ל הידוע כ'אור שבעת הימים': נולד בי"ח אלול ה'ת"ן (1690). כשנולד, אביו היה בן 100. ההתייתם מהוריו בגיל צעיר. שימש כעוזר למלמדי תינוקות וכשוחט. עניו. התבודד שנים אחדות בהרים שבין קיטוב לקוסוב. עד גיל 36 הסתיר את מעשיו ועשה את עצמו עם הארץ. לאחר מכן התגורר בטלוסט ומז'יבוז'. **מייסד החסידות. מקובל מעשי, בעל מופת ועושה נפלאות. בעל רוח-הקודש. משך אחריו נפשות אלפים ורבבות החזיר למוטב.** מתנגדים רבים היו לו בשל שיטת החסידות. נפטר בחג השבועות, ו' סיוון ה'תק"ך (1760). חי כ-72 שנים. נולד להוריו אליעזר ושרה בהיותם זקנים מופלגים (אביו היה כבן 100 שנים).

אביו: ר' אליעזר. **אימו:** מרת שרה (שימשה כמילדת בעיירה אוקופ). **ילדיו:** בנו יחידו ר' צבי הירש. **בתו:** מרת אדל (ר"ת אש דת למו- נישאה לר' יחיאל אשכנזי). **אשתו:** מרת חנה- אחותו של הצדיק רבי אברהם גרשון מקוטוב. **רבותיו:** אחיה השילוני. **מתלמידיו:** הצדיקים הגאונים ר' דב בער (המגיד ממזריטש), ר' יחיאל מיכל (המגיד מזלוטשוב), ר' יעקב יוסף כ"ץ, ר' מאיר מרגלית מאוסטרה, ר' משה מקיטוב, ר' נחום מצ'רנוביל, ר' נחמן מקוסוב, ר' נחמן מהורדנקה.

בעיר מז'יבוז' היה עשיר גדול, שליבו לא היה שלם עם הבעל שם טוב, ואצלו היה מלמד אחד, למדן מופלג, בעל מידות, ובכל דרכיו משכיל. וגם הוא הלך בדרכי בעל הבית שלו, והרחיק עצמו מן הבעל שם טוב. ואם הגביר לא היה חשוב בעיני הרב, הנה רצה מאד לקרב את המלמד לעבודת ה', כי ראה בו כלי מוכן לקבל כל טוב. אבל עם כל רצונו הטוב, לא ידע איך יפול דבר, כי היה רחוק ממנו מאד, ובעל הבית שמר עליו שמירה מעולה. וכך נמשך הדבר זמן רב, ולא קרב זה אל זה, כי חץ היה ביניהם, עד שבא בעל החלומות ופרץ את המחיצה.

ומעשה שהיה כך היה: בליל שבת אחד חלם המלמד, שהוא הולך ומטייל בחוצות העיר מזיבוז, ובלכתו ראה ארמון אחד נאה, מהודר בהידור שאין כמותו. תמה מאד למראה הפלטין, כי עד היום לא ראה אותו. עמד מרחוק והביט בו בפלטין, והוא כולו בנוי בטעם, הוד והדר סביבו, ולא שבעה עיני מראות אותו. וכל כמה שהרבה להסתכל בו, ראה יותר את גדלו ורוב תפארתו. אמר בלבו: "כל זה אני רואה מרחוק, לא ראיתי רק את חומר הבניין וגדלו, אתקרב ואראה את הדרתו המלאה, את החיטובים והציורים היפים". וכאשר התקרב ונתן את לבו ליופי המלאכה, התפלא מאד בראותו בכל שטח קטן חכמה רבה, מלאכת מחשבת, שרק חכמי לב יודעים לעשות מלאכה כזו. ונפשו כלתה לדעת מה בפנים ההיכל.

לפתע ראה חלון אחד פתוח. ניגש לראות מה בפנים, הביט וראה את הבעל שם טוב, וכל החבורה הקדושה שלו, מסובין לשולחן, והוא יושב בראש ואומר דברי תורה. שמע קצת מדבריו והתלהב מאד, רץ אל הדלת, פתח אותה ואמר לבוא אל ההיכל פנימה. אך על הסף מבפנים עמד משרת, וכאשר דרכה כף רגלו על הסף, דחפו המשרת ולא הניחו לבוא פנימה.

הצטער המלמד צער רב, כי הדברים, שיצאו מפי הבעל שם טוב, הלהיבו אותו מאד, ורצה לשמוע אותם בכל נפשו. מה עשה? הלך ועמד ליד החלון, הטה אזנו ושמע את כל דבריו הקדושים. וכאשר כילה הבעל שם טוב את דבריו, **הקיץ המלמד משנתו, וראה והנה חלום. ותפעם רוחו, ומשביקש לחזור על דברי התורה ששמע, ראה שהם מתוקים מדבש. ומרוב מתיקותם חזר עליהם שנים ושלוש פעמים, עד שנפלה עליו תרדמה טובה, וישן עד הבוקר.** הבוקר האיר, המלמד קם ממשכבו, וזכר את החלום בבירור גמור.

כשבא לחזור על דברי התורה ששמע, לא ידע להעלות אף דיבור אחד, הוא שכח אותם לגמרי. הצטער מאד על שכחה זו, ומרוב צער היה כמבולבל, וכשעמד להתפלל הייתה תפילתו טרופה בפיו. בסעודת שחרית ישב על יד השולחן משתומם, ראה אותו בעל הבית בכך ושאלו: "מה יום| מיומיים?", ולא ענה לו מאומה. חזר ואמר: "אם חלמת חלום לא טוב, הרי אפשר להיטיבו בפני שלושה האהובים עליך", אך הוא ישב ושתק. ככלות הסעודה רצה ללכת אל הבעל שם טוב, אולם נזכר בדחיפה שדחפו המשרת בחלום, וחשש מאד שמא יהיה כן גם בהקיץ, ולא הלך. וכך ישב כל היום, והיה שרוי בצער גדול, ולא ידע מה לעשות. בסעודה השלישית, ישב הבעל שם טוב עם החבורה הקדושה, כדרכו. כשהגיעה השעה לומר תורה, אמר: **"לכו אל המלמד היושב בבית הגביר הידוע, ותגידו לו שיבוא לכאן".**

שמעו המסובים והתפלאו מאד, כי ידעו כולם, שהוא מתרחק ממנו. אבל עשו כדברו, ושלחו איש אל בית הגביר להגיד למלמד, שהבעל שם טוב קורא לו, שיבוא אליו מיד. וכאשר בא אליו השליח ואמר לו, שהבעל שם טוב קורא לו, מיד קפץ ממקומו, דילג על השולחן, ורץ כמשוגע, נכנס לבית המדרש, ומצא את הבעל שם טוב יושב על יד השולחן עם כל החבורה, ומתחיל לומר דברי תורה. **הקשיב המלמד רב קשב, ושמע את כל הדברים שכבר שמע אותם מפיו בחלום, בעמדו ליד חלון הארמון, לא חסר אף דיבור אחד.** עמד ושמע ברוב עניין כל הזמן, וכשכילה לדבר, נפל לארץ והתעלף. ניגשו אליו מיד בני אדם לעוררו, וכשנתעורר שוב ושבה רוחו אליו.

אמר לו הבעל שם טוב בבדיחות הדעת: **"לו היית שומע דבר חדש ומתפעל כל כך הייתי מבין, אבל אצלך, ששמעת כבר את כל הדברים האלה בלילה, מה כל הרעש? הלא אין בהם שום חידוש כלל".** כל המסובים שישבו סמוך לבעל שם טוב, שמעו את דבריו ולא הבינו, מה הוא אומר, רק המלמד ידע מה הוא שח. אז ראה והבין את גדולתו ורוב קדושתו, וידע כי מאת ה' הייתה זאת, שיתקרב אליו. ומאותו היום התרחק מבעל הבית שלו, יצא מביתו ובא אל הבעל שם טוב, למד דרכיו והלך בהן, והיה חסיד גמור.

הוריו זכו לצדיק כזה משום שאביו שמר על טהרתו. אביו נחטף על-ידי הטאטרים ונמכר לעבד לידי שר הצבא. עם הזמן למד את השפה והיה משרת את השר בנאמנות. כשהשר היה חוזר היה שוטף את רגליו. יום אחד מבחין ר' אליעזר כי פני השר אינן כתמול שלשום. לאחר שהפציר בשר התברר לו כי על שר הצבא הוטל ע"י המלך לכבוש מקום בעייתי במיוחד.

ר' אליעזר עמד בתפילה והתגלו לו תכסיסים. הוא סיפר לשר כיצד והשר הצליח לכבוש את העיר. לאחר מכן המלך שאל את שר הצבא מהיכן ידע תכסיסים אלו, והלה סיפר לו על עבדו. המלך לקח מיידית את ר' אליעזר והפכו למשנה ובנוסף חיתן אותו עם בתו. הבת ראתה כי ר' אליעזר לא ניגש אליה כלל ושאלה אותו האם רואה בה חיסרון כלשהו.

ר' אליעזר אמר לה שאם היא תבטיח לא לספר לאף אחד את הסיבה הוא יגלה לה. לאחר שהבטיחה לו סיפר לה שיש לו אישה בעיר אחרת והוא יהודי ולכן אינו יכול להיות בחברתה. בת המלך התרגשה מאוד כיצד עדיין שומר לה אמונים, ובו במקום שלחה אותו עם מזוודה מלאה באבנים יקרות ויהלומים ושלחה אותו לביתו.

כשהיה ר' אליעזר בספינה, שמו לב כי ברוב זמנו היה ממשש את המזוודה, הם הבינו כי יש במזוודה מטען בעל ערך רב, ושדדו אותו ממנו, ושוב חזר לעיירה חסר כל. ובכל זאת עמד בכל הנסיונות: חטיפתו ומכירתו לעבד, ויתר על מעמד בתור המשנה למלך, ויתר על בת המלך ולמרות כל הצרות שפקדו אותו- לא היו לו טענות ומענות כלפי בורא עולם.

כשחזר ראה את אשתו עדיין ממתנה לו. בשמיים פסקו לו שבזכות מעשיו, יזכה לנשמה גבוהה עד מאוד. אולם השטן עדיין רצה להעמידו בניסיון נוסף. ר' אליעזר היה מכניס אורחים מאין כמוהו, בעיצומו של יום השבת הגיע 'עני' לביתו. אף על פי שחילל את השבת- קיבל את פניו במאור פנים ולא הקניטו בדבר חילול השבת וארח אותו. לאחר שעמד בשני הנסיונות זכה לנשמה גדולה כדוגמת הבעל שם טוב.

הבעש"ט הקדוש התייתם מאביו בגיל צעיר מאוד, שכן אביו היה בן 100 כשנולד. מנעוריו התנהג בחסידות ופרישות, ועסק בקבלה מעשית. רבו היה אחיה השילוני ואף זכה ללמוד מאליו הנביא זכור לטוב. סיפורים רבים נאמרו עליו על כך שהיה מחיה מתים, מעשה אותות ומופתים. יראת שמיים גבוהה ביותר.

לאחר שהתגלה בגיל 36 החלו לנהור אליו מכל רחבי פולין ורוסיה. אחד מעקרי תורתו היה הדבקות, חיבוק היקום ומלואו והתדבקות ביוצר כל. עבודה ותפילה בהתפעלות והתלהבות. אין מקום הפנוי מן הקדוש ברוך הוא. ככל שהייתה תורתו מרבה להתפרסם, רבו מתנגדיו, שראו בבעש"ט את מחריב היהדות. זאת בעקבות המשבר של תנועת ההשכלה והתנועה השבתאית. בראש מתנגדיו עמד הגאון מוויילנא, שאף החרים את החסידים. ידוע כי כאשר נשמתו ירדה לאוויר העולם, הקב"ה הבטיח לשטן כי ירבו מתנגדיו בכדי שלא יחזיר את כל העולם בתשובה.

מסופר שפעם אחד הגיע דוקטור מפורסם לדוכס שבעיר. הדוכס התפאר בשבחי הבעל שם טוב הקדוש בגדלותו וציין כי הרב גם בקי ברפואות. לשמע דברים אלו ביקש הדוקטור שיביאו את הרב לפניו. כשהגיע הבעש"ט שאל אותו הדוקטור: "האם אמת הדבר שאתה בקי ברפואה?", הרב אמר שכן. שאל אותו: "מהיכן למדת?", ענה לו: "מהקב"ה", וצחק הרופא.

שאל אותו הרב: "האם אתה מבין בדופק האדם? אם כן בדוק אותי ותאמר לי מה החיסרון שלי". בדק אותו הרופא והרגיש בחסרונו, אולם לא יכל להצביע מהו הדבר (רבינו היה חולה באהבת ה' לשמה). לאחר מכן בדק הבעש"ט את הדופק של הרופא. לאחר מכן פנה לעבר הדוכס ושאל: "האם נגנבו לך מביתך חפצים אלו ואלו?". ענה הדוכס: "לפני שנים אחדות". אמר לו: "תלכו לאכסניה בה מתארח הרופא, תפתחו את התיבה שלו ותמצאו את כל החפצים בשלמותם". מיד שלח הדוכס את אנשיו לאכסניה ומצאו כדברי הבעש"ט. ונסע משם הרופא בחרפה ובוז.

מסופר על עשיר אחד גדול שהתגורר במז'בוז', אותו עשיר שמו ר' ליפא מאוסטרה ובנוסף לעושרו היה תלמיד חכם גדול ומיוחס למשפחת המהרש"א מאוסטרה. ור' ליפא היה מגדולי המתנגדים על הבעש"ט. בבית המדרש שהצפיל ולמד התרכזו הלומדים המתנגדים, שהיו צוחקים מסיפורי נפלאות שסיפרו ההמון על הבעש"ט.

פעם בפעם היה הולך ר' נחמן מהורדנקה להתפלל שם, כדי להוכיחם ושיחדלו מדרכם להיות מתנגדים על רבו, ותמיד היה מתווכח עם ר' ליפא ומביא לו ראיות מחכמי התלמוד ומעשיהם ומבעלי הזוהר, ומראה לו שכל מעשי רבו מרומזים ונמצאים בתורה הקדושה, אולם ללא הועיל. ר' ליפא המשיך והלעיג על הבעש"ט ועל דרך החסידות.

פעם בערב פסח בשעת אפית המצות מנהגו של הבעש"ט לעמוד בעצמו ולאפות את המצות. לפתע הפסיק רבנו את עבודתו ורץ לשוק. התלמידים שידעו שכל מעשיו הם ברוח הקודש החלו לרוץ אחריו. כשהגיעו לשוק נוכחו לדעת כי רבם משוחח עם הכומר הגדול. הכל פחדו מפני כומר זה שהיה ידוע כזורר ושונא את היהודים בכל נפשו. התקרבו תלמידיו לעבר רבם, והנה הם שמעו כי הרב פנה לכומר ואמר: "הייתכן לעשות עוולה כזו, להעליל על היהודים עלילת דם? ומדוע הכנת את הפגר להשליך לבתי ישראל". הכומר הכחיש מכל העניין והרב נפרד לדרכו.

בביתו של ר' ליפא שמחה רבה, השולחנות ערוכים כל טוב ובני ביתו מסביבו, וטרם החל את ליל הסדר נזכר כי במרתף יש חבית קטנה של יין שמור לפסח, ומיין זה היה לוקח לארבע כוסות. הוא ביקש מאישתו והיא נלקחה נר דולק וירדה למרתף. כאשר הגיעה סמוך לחבית ראתה לידו פגר. מהבהלה צעקה בקול גדול עד שבבית נשמע קול האשה. ר' ליפא ובני ביתו לשמע הזעקות ירדו במהירות למרתף, וראו במו עיניהם את הפגר שהושלך.

ר' ליפא החליט להפטר מן הפגר ולהשליחו מחוץ לביתו. הוא יצא לחוץ כדי למצוא את המקום המתאים ביותר לסילוק הפגר והנה הוא רואה שהגויים סובבים את ביתו. "כנראה הם שומרים שלא אסלק את הפגר" חשב. הוא חזר לביתו וסיפר בעצב את המצב הקשה בו הם נמצאים. כאשר הבינו כי כלתה עליהם הרעה, פנתה אישתו אליו וביקשה ממנו כי ילך לצדיק הבעל שם טוב ושאל לעצתו. בתחילה סירב ר' ליפא בהטעימו כי "מאחר ואני מתמיד מהמתנגדים איך אלך כעת כאשר הם נמצאים בצרה, ואדרבה, יתכן שישמח שבאה עליו הצרה הזאת".

אשתו אמרה: "לא כן! הבעל שם טוב הוא צדיק מפורסם, ולא יקום ולא יטור, ומה לך לעמוד בשעת צרה זו שסבבו הבית הגויים, וממילא אבדנו ויהרגו אותנו כולנו בליל זה". בשמוע זאת הסכים לדברי אשתו ויצא מביתו והלך לבית-הבעש"ט. כאשר יצא סבבוהו ומיששו אותו הגויים לראות אם אינו נושא דבר מה. חלק מן קבוצת הגויים החלו לעקוב אחריו כדי לראות מה מעשיו ולהיכן ילך.

כאשר הגיע ר' ליפא לבית הבעש"ט, הוא נכנס לביתו ומצא שם קהל גדול של חסידים שבאו מרחוק ומקרוב לחוג את החג אצל רבנו. ר' נחמן מהורדנקה רואה והנה נכנס ר' ליפא וחושב בלבו: "הייתכן שמתנגד זה יבוא לראות את הסדר של הרב? כנראה בא כדי להלעיז ולצחוק מרבנו". וכבר חשב לגשת אליו ולשוחח עימו. אולם ר' ליפא ניגש ישר אל הבעש"ט ובבכי גדול החל מבקש כי יסלח לו על שהתנגד עליו וקעת הוא בצרה גדולה שהשליכו במרתף את הפגר, וכבר העמידו שומרים סביב הבית ומבקש את רבנו כי יציל את נפשות ביתו מעלילת הדם. והחסידים נוכחים שוב עין בעין מרוח הקודש של הרב, ומבינים כבר על מה רץ רבם ודיבר עם הכומר שיחדול ממעשה עלילת הדם.

אמר הבעש"ט לר' ליפא: "גש לביתך, ותכף אבוא לסלק את הפגר". לאחר שנכנס ר' ליפא לביתו, לקח הבעש"ט את ר' נחמן ויצאו לבית ר' ליפא. הגויים מסתכלים ורואים את כל המעשה שר' ליפא חוזר לביתו ואחריו באים שני יהודים. את הבעש"ט זיהו מיד, אך הם לא הצליחו לזהות את ר' נחמן מכיוון שהיה עטוף במעיל המכסה את ראשו בשל השלג וקור העז ששרר. ירד הבעש"ט למרתף וניגש אל הפגר ולחש באוזנו שיקום תיכף על רגליו. והנה ר' ליפא ומשפחתו נוכחו לראות "תחיית המתים" בעיניהם. עטפו הבעש"ט במעיל של ר' נחמן ויצא החוצה עם הפגר העטוף, ור' נחמן נשאר על הסדר אצל ר' ליפא. ובהלל של ההגדה הרגישו כולם יציאת מצרים ממש.

מעשה באישה חשוכת בנים שבאה לבעל שם טוב הקדוש צדוק"ל ובכתה לפניו שיברך אותה. הבטיח לה הבעש"ט שבאותה שנה תלד בן. נסעה האישה לביתה, נפקדה ואכן כעבור תשעה חודשים ילדה בן. ומקץ שנתיים ימים החליטה להביאו לפני הבעש"ט. ולאחר מכן נסעו בני הזוג לביתם אולם לא עברו ימים מועטים והילד ל"ע נפטר לבית-עולמו.

שוב חזרה האישה אל הבעש"ט והפעם פנתה אליו בטרומיה ואמרה: "אדוני הרג את הילד!". אמר לה הבעש"ט: "התאפקי נא מלבכות ושמעי היטב את אשר אספר לך. **מעשה במלך אחד שלא היו לו בנים.** פעם אמר המלך ליועצו: 'תן לי עצה לצרתי זו שאני חשוק בנים והלא אתה יועץ לי בכל ענייני'. אמר לו היועץ: 'אין מי שיוכל להושיע את המלך בדבר הזה אלא היהודים'.

אמר המלך: 'אם יוכלו היהודים להושיעני מצרה זו מוטב ואם לאו אגזור עליהם גזירת גירוש מהעיר'. לשמע הגזרה, התחלחו היהודים מאוד, גזרו תעניות ואמרו תהילים, בכו והתחננו לה' שיושיעם. ונשמה אחת קדושה באה לפני ה' בעולמות עליונים וביקשה לבוא לעולם התחתון ולהיות בן למלך כדי להציל את ישראל מצרתם. וכך היה.

באותה שנה נפקדה המלכה וליהודים היה אורה ושמחה. הילד גדל ונעשה בחור בעל מוח חריף. הוא עשה חיל בלימודיו אולם מעולם לא שבע מחוכמות שלמד ותמיד היה מרגיש שחסר לו עונג אמיתי מהלימוד.

כשסיפר זאת לאביו, החליט אביו להביא לו כומר שילמדו. וממחשבה למעשה, המלך שלח לקרוא אליו את כומר. אולם לכומר היה תנאי אחד לפני שיתחיל ללמד את בנו. הוא סיפר למלך כי במשך שעתיים ביום הוא מתבודד ועושה עליית נשמה וכל מי שיבוא אליו באותן שעות יכול להתחייב בנפשו ולכן הוא מבקש שבאותן שעות הוא לא ילמד ואף אדם בארמון המלוכה לא יפריע לו.

המלך הסכים, אלא שבנו היה סקרן ובאחת הפעמים בהם הכומר התבודד, שכפל את מפתח הדלת ונכנס בן המלך לחדרו. **מה נדהם לראות את ה'כומר' כשהוא מעוטר בתפילין ועוסק בתורה.** מאחר ומעולם לא ראה תפילין, שאלו: "מהם הקוביות השחורות". כשראה כי סודו התגלה, סיפר לבן המלך כי הוא למעשה יהודי ולומד הוא גמרא. ומעכשיו ילמדו את התורה הקדושה המתוקה מדבש ונופת צופים. כשנשאל: "מדוע הוא מטעה את העולם בזהותו?", השיב שמחמת וכבר עברו עליו רוב ימיו - מוכרח הוא להסתיר דתו ואת יהדותו.

מאותו היום היה ה'כומר' מלמד את בן המלך תורה עד שנפשו חשקה להתגייר. ובעזרתו של ה'כומר' תכנן את בריחתו מארמון המלך תוך שהוא מבקש מאביו להשתלם מלימודיו במדינות רחוקות. וכך קרה שאותו בן מלך נסע למדינה רחוקה ששם אין מכירים אותו. ושם קבע את דירתו ושעד סוף ימיו היה יושב בבית המדרש ולומד תורה.

כשבאה אותה נשמה לעולם העליון לא מצאו המקטרגים על מה לקטרג שהרי נשמה קדושה זו ירדה לעולם במסירות נפש לשם הצלת היהודים, ואחרי כן עזבה את המלוכה כדי להתגייר. ובכל זאת בא מקטרג אחד שאמר: "**והלא הוא ינק שנתיים מנכריה!**". אז יצא פסק דין שהוא מוכרח לבוא שוב לעולם כדי שיינק שנתיים מיהודיה. סיים הבעש"ט את סיפורו ואמר: "**ואת-זכית להניק נשמה קדושה זו שנתיים ימים!**".

בזמן הבעל שם טוב הקדוש, היו מוצאים בספר-תורה אחד תמיד טעות, והיו מתקנים אותו כל פעם, ואף-על-פי-כן מוצאים בו טעות. הראו את הספר-תורה לבעל-שם-טוב ואמר כי נתן לכתוב ממעות שהיו משחקים קלפים ונותנים לבעל הבית שכר דירה מכל פעם מטבע אחד, ואסף בעל-הבית אלו המעות וכתב באלו המעות ספר תורה זה- וביררו, וכן היה.

אמר הבעל-שם-טוב, שאין לו תקנה ולעולם יהיה פסול אף אם יתקנו אותו כמה וכמה פעמים. ומעין מעשה זה היה עם רבי אלימלך מליזנסק (בעל "נועם אלימלך"), שפעם אחת בא לשכנו הצורך וראה טבעת אחת, ונטל בידו ותכף זרק, ואמר שטבעת זו נלקחה ממון רבית. וחקר הצורך ומצא שכן היה.

שלושת תלמידיו הקרובים של הבעל שם טוב, לא הופתעו לשמע בקשתו של רבם - לצאת עימו לדרך. הם היו מורגלים, כי מפעם לפעם הם נקראים ללוות את רבם לנסיעות מרוחקות בלי לדעת את יעד הנסיעה. רגילים היו גם לכך שמספר דקות לאחר היציאה לדרך היה רבם הקדוש מורה לעגלון, אלכסי, לעזוב את המושכות וללכת לישון, ולאפשר לסוסים לצעוד לבדם, לאותו יעד שבשמים החליטו להוביל אליו את הבעש"ט ותלמידיו.

באותו לילה הנסיעה נמשכה מעבר לרגיל. הם נסעו שעות ארוכות בלי להגיע לשום יעד. הנסיעה, שנמשכה כמעט יומיים, למעט זמני התפילות, הייתה תמוהה להם ביותר. תמיהתם גברה כשנכנסו לקראת היום השלישי לתוך יער מאיים. הסוסים האטו את קצב הדהירה בגלל העצים הסבוכים, והערב שנטה לרדת רק הגביר את הבלבול. התלמידים התמהים ציפו להסבר מפי רבם, אולם, במבט מוטרד, הסביר להם כי מהשמיים מעליהם ממנו את כל ידיעותיו הרוחניות. וכך נמשכה הדרך בתוך היער הסבוך, כשהחשש הולך וגדל לאור העובדה כי השבת מתקרבת ואין להם היכן לשבות, וכשיבידיהם אין יין, חלות, ושאר צרכי השבת. החסידים ראו כי רבם מוטרד מאוד, וכי אפילו להתפלל בכוונות הרגילות אינו יכול. יום שישי בצהריים, התחושה קשה, להיות ביער המאיים בשבת ללא נרות, יין, חלות, סעודות שבת ... דבר שלא חלמו מעולם שיקרה להם.

לפתע מרחוק הם ראו בית בנוי בקרחת יער, הם מיהרו לשם והתלהבו לראות, כי בפתח הבית קבועה מזוזה. שמחתם הייתה ללא גבול. הם דפקו בדלת, וכשזו נפתחה ראו אל מול עיניהם איש מאיים, גדול ממדים. בקול גס ביקש מהם ללכת, כי אינו מעוניין באורחים. הוא הסביר להם, כי רבנים למיניהם מעצבנים אותו ואינו מוכן בשום אופן לארחם בביתו. התלמידים התחננו בפניו שירחם עליהם, וכי ישלמו לו כל מה שידרוש, עד שלבסוף הסכים תמורת כמה תנאים: ראשית, אמר להם, כי היות והוא אדם רעב הם חייבים להתפלל בקצב שלו, אחרת יאכל סעודות שבת בלעדיהם. לגבי הכשרות הוא אמר, כי בשאלה הראשונה על כשרות המאכלים הוא יזרקם מביתו היות ואינו סובל חומרות מיותרות של רבנים, על שירה וזמירות אין על מה לדבר, הבהיר להם. בלית ברירה הסכימו הבעש"ט ותלמידיו לתנאיו של בעל הבית.

כששאלו את האיש, האם יש מקום לטבול, או לכל הפחות, היכן ישנם מים להתרחץ לכבוד שבת, שאגותיו של האיש נשמעו למרחוק, "ידעתי שאסור היה לי להכניסם לביתי, ורק תעיקו עליי". בליל שבת, כשהחבורה הקדושה בקושי התחילה את תפילתה, בעל הבית כבר היה בסופה. הם ניסו לבקש ממנו, שימתין עוד רגעים מספר, אולם די היה במבטו כדי להבהיר כי מוטב לשתוק. יין לקידוש לא היה מוכן לתת להם בשום אופן, אלא דרש מהם לצאת ידי חובה בקידוש שהוא עושה.

בצער גדול שמו לב, כי הם בקושי מבינים את המילים שהוא מלמל בקידוש. הסעודה עצמה הסתכמה במעט לחם ישן ויבש, ששם לפנייהם. למחרת הכל חזר על עצמו, תפילה מהירה ביותר, קידוש מגומגם על ידי בעל הבית, סעודת שבת ללא מאכלים וזמירות. אחד החסידים אפילו שאל את חברו האם היום זה אכן שבת. תמיהתם של החסידים והבעש"ט הייתה ללא גבול, והפליאה גברה משעה לשעה - על מה ארע להם ככה. סעודה שלישית לא הסכים האיש לתת להם בשום אופן, וברור היה, כי על מלווה מלכה אין מה לדבר. ביום ראשון בבוקר רצתה החבורה הקדושה לברוח משם, אולם האיש לא הניח להם ובאמתלות שונות עיכבם עוד ועוד.

ביום השלישי, נפתחה לפתע אחת הדלתות הצדדיות ויצאה משם אשה לבושה בצניעות. "רבי, האם לא תכירני?", פנתה אל הצדיק, "הרי אני ציפורה, המשרתת היתומה שגרה בביתכם". הבעש"ט אכן זיהה אותה, ושאל בתדהמה למעשיה כאן. "אתם בוודאי אינכם זוכרים, כי פעם הרבנית הקדושה ישבה וסרקה את שערי הארוך. הסירוק כאב לי מאוד וניסיתי שוב ושוב לברוח ממנה. **בשלב מסוים הרבנית לא התאפקה ונתנה לי סטירת לחי, כדי לחנכני.** אולם **בשמים כאבו את כאבי, כאבה של יתומה, וגזרו על הרב, שראה את המעשה ולא מחה, כי יפסיד את חלקו בעולם הבא**". ציפורה המשיכה וסיפרה, כי בעל הבית הינו בעלה, שלמעשה הינו צדיק נוסתר, כשהתחתנו, סיפר לה על הדין שנגזר על הבעש"ט הקדוש. לאחר תפילות רבות ותחנונים אין קץ לביטול הגזרה, נאמר לנו בשמים, כי אם לבעש"ט תתבטל עונג שבת אחת, אזי הדין יתבטל ממנו, שכן שבת הינה בחינת עולם הבא. "לכן החלטנו בעלי ואני, להביא לפה את הרב ולגרום לו לשבות שבת ללא שום עונג שבת, ואכן הדין סר מהרב". באותו רגע כוחותיו של הבעש"ט חזרו אליו, וראה בעיניו הקדושות, כי כל מה שאמרה אכן נכון ומדויק. לבקשתם של הזוג נשארו הבעש"ט ותלמידיו לשבת נוספת, שבת של התעלות ורוממות הנפש.

הרב הגאון אברהם מרדכי אלטר מגור הידוע בכינויו הרא"מ: נולד ב-ז' טבת ה'תרכ"ו (1864) בפולין. משחר ילדותו היה מחונן, שקדן, בעל זיכרון ותפיסה בלתי רגילים, שנון ופיקח, עליז ומלא שמחה. בהיותו בן שש אביו שכר לו מלמד שקדן שלמד עמו בעליית גג מעל דירת הרבנית. פעם התלונן בפני אמו כי הוא כותב עם שגיאות, אמו יעצה לו לסגור עיניו ולתאר לעצמו את המילה שהוא חושב לכתוב איך היא נדפסה בספר.

אך הוא השיב, שכאשר הוא סוגר את עיניו הוא רואה לפניו את שם הקב"ה ואיך יוכל להעמיד לנגד עיניו מילה אחרת. מונה לאדמו"ר השלישי אחר פטירת אביו בשנת ה'תרס"ה (1905). שימש באדמו"רות יותר מ-40 שנים. העדיף את השתיקה על הדיבור. הקים בביתו ספריה גדולה ונדירה. נהג ללמוד בע"פ את כל תוכנו של הספר ורק לאחר מכן הכניס לספריה. עסק בחסידות, קבלה, ובעיקר בלימוד ש"ס ופוסקים. דייקן ודאג שלא לאבד אפילו שנייה מזמנו.

במלחמת העולם הראשונה עבר לווארשה וחי בזהות שאולה מפחד הנאצים. בשנת ה'ת"ש (1940) הצליח להימלט מאירופה ועלה להתגורר בירושלים. המשיך בפעולות עזרה לכלל ולפרט. תמך בהקמת ארגון חרדים "אגודת אורתודוקסים" שנקראה לאחר מכן "אגודת ישראל", כיהן זמנית כנשיא האגודה בפולין והביע את תמיכתו בהקמת רשת בתי ספר "בית יעקב" ע"י אגודת ישראל. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. נפטר ב-ו' סיון ה'תש"ח (1948) בחג השבועות. חי כ-84 שנים. ציונו בישיבת שפת אמת בירושלים.

אביו: אדמו"ר רבי יהודה אריה לייב (ה'שפת אמת'). **אמו:** הרבנית יוכבד רבקה. **אשתו:** מרת חיה ראדה יהודית (זיווג ראשון), מרת פייגא מינטשא (זיווג שני). **בניו:** ר' מאיר, ר' יצחק, האדמו"ר ר' ישראל ('בית ישראל'), האדמו"ר ר' שמחה בונם והאדמו"ר ר' פינחס מנחם (מזיווג שני). **בנותיו:** מרת פייגה, מרת דבורה מאטיל (נישאה לר' יצחק מאיר לוי-נשיא אגו"י בפולין וא"י) מרת בריינדל (נישאה לר' שלמה יוסקוביץ), מרת אסתר. **מרבותיו:** אביו, ר' יהודה אריה לייב, ר' גרשון מאוסטרובה. **מספריו:** יאמרי אמת- על התורה. כל שאר כתביו הוטמנו בגור בפולין בפרוץ המלחמה- אך לא נמצאו עד היום.

בספר 'שאל אביך ויגדך' הובא הסיפור המופלא הבא, אשר מעיד כי הרב היה בעל רוח-הקודש: מעשה שהיה באדם שבא אל האדמו"ר ה"יאמרי אמת" מגור, כשהוא מבקש עצה על חלום מטריד, שחוזר אליו כמה וכמה פעמים. בחלום הוא שומע קול האומר לו:

"הלא אביך מת, ולמה אינך אומר קדיש עליו?". בפעם הראשונה, כשראה שאין זה אלא חלום, הסיח דעת מזה, אבל אחרי שהחלום חזר אליו כמה פעמים, קם ונסע לעיר שבה מתגורר אביו, והנה הוא חי וקיים, ואז, נרגע. ברם, לאחר שובו לביתו החלום חזר ונשנה, ועל כן בא לרבי מגור לשאול בעצתו, כדת מה לעשות?

ענה לו הרבי מגור, כי יתאמץ למצוא את המינקת שלו ויחקור אותה, האיש התפלא על התשובה, אבל מיד החל לברר מי הייתה המינקת שלו ומצא שהיא עוד בחיים. כשהגיע אליה התחיל לחקור אותה על ואז, נרגע. ברם, לאחר שובו לביתו החלום חזר ונשנה, ועל כן בא לרבי מגור לשאול בעצתו, כדת מה לעשות?

"אני זו שהינקתי אותך, היית ילד לאב עני, אבל באותו זמן הינקתי גם ילד של איש עשיר, והנה אותו ילד של העשיר מת תחת ידי מחמת רשלנות פושעת שלי, מאוד פחדתי מזעמו של העשיר, ולא הייתה לי ברירה אלא לבצע החלפה, הלכתי לאביך העני ואמרתי לו, שבנו מת, ואותך נתתי לאיש העשיר". כך התברר לאיש, שאביו האמיתי אכן נפטר, בו ביום שראה את החלום הראשון!

בו, בעל "חידושי הרי"ם" היה ידוע בזהירותו הרבה לבלי יעליב חלילה אף אדם. פעם שמע הצדיק, שקראו ליהודי אחד בשם "ראובן השחור" והיה בצער גדול. הוא טען בכל תוקף, כי על ידי זה הם מאבדים חלקם בעולם הבא. פעם שמע שאחד קורא: "יוסי העיוור, קרב הנה. יש לי מה למסור לך".

הזדעזע הרב ושאלהו: "מי התיר להעליב נפש זו?" – "כל האנשים קוראים לו ככה", הצטדק הלה. המשיך הצדיק ותמה: "ומה בכך, הגהנם הרי גדול ורחב ידיים, ומקום יש בו לכל החוטאים".

גם נכדו הרב רבי אברהם מרדכי מגור למד מסבו הגדול והיה זהיר מאוד, לבלי יקראו שמות גנאי, שנכנסה אליו אישה ממשפחתו, ותוך כדי דיבור הזכירה אדם שהיה בעל פנים כהים וכינתה אותו "משה השחור". הפסיקה הרבי: "אין אומרים כך על יהודי". וכן כששמע פעם מפי משמשו, שקרא לאחד "דער געלער" (הצהוב). קרא לו הצדיק וציווהו לפייס אותו.

כאשר נשאל בעל ה"יאמרי אמת" מדוע מסרב הוא לעלות להר הזיתים, השיב: "אנו מאמינים, שמשיח צדקנו יכול לבוא בכל רגע, ושנו חכמים כי בשעה שמשיח יבוא, יעמוד על הר הזיתים ויבקע כל ההר, אם כן, הרי יכול להיות שבאותו רגע שאמץ על ההר- יבוא המשיח, ואני רוצה לראות בגאולתן של ישראל".

ר' לייב עמד בתור להיפרד מהרבי מגור, בעל ה'אמרי אמת'. היה זה במוצאי חג השבועות. במוחו ניסה לסכם את כל המטלות הרבות שעליו לבצע בשבוע הקרוב. "אולי כדאי שאעלה אותם על הכתב, כך לא אשכח אף פרט", חשב בלבו.

וממחשבה למעשה, הוציא הוא פנקס ועט והחל רושם בדייקנות: **יום א'**- פגישה עם נציגנו מסניף אגודת ישראל בקראקא. **יום ב'**- לזמן את שליחנו בעיירה לאספה דחופה. כמו-כן, יש לטפל בבהילות ולשלוח מכתבים בעניין החוק החדש. **יום ג'**- לשלוח טלגרמה לצירי הממשלה עם דבר אגודת ישראל הנוגע לנושא האקטואלי.

עסקן מפורסם הוא ר' לייב. מאז ייסד הרבי את 'האגודה' ועודדו להשתייך אליה, הוא מקדיש את כל עיתותיו להצלחת התנועה ולפעליה. **הרשימה בפנקס הייתה מתארכת עוד ועוד לולא הגיע תורו להיכנס אל הקודש פנימה לנטילת ברכת פרידה.** סגר הוא במהירות את הפנקס והניחו במהירות באבנטו וביראת כבוד נכנס אל החדר.

הרבי הרים את עיניו הקדושות אל ר' לייב, העיף בו מבט לשבריר שנייה ושאל: **"האם אתה לומד?"**. לבו של ר' לייב המה בקרבו. הרבי יכול לקרוא אותו. לא הייתה כל ברירה, חייב הוא להודות. **"הרב, זמני דחוק ביותר"**, אמר בקול שפל, **"כל כך טרוד אני, איך ביכולתי לשבץ ביומי העמוס גם לימוד. הרבי בוודאי מבין אותי. אין לי זמן פנוי ללמוד!"**.

הרב לא הרחיב בדיבור, הוא רק ביקש: **"היכנס אליי אחרי שילכו כולם!"**, ולא יסף. ר' לייב יצא והתכוון להמתנה ממושכת. מאות חסידים נהרו אל החדר, והרבי היה טרוד עוד שעות ארוכות מאוד בקבלת כל הצמאים לברכתו. ניחא, בינתיים המשיך הוא בעיסוקיו התובעניים. "מעניין מה רוצה הרבי ממני?", הרהר "אולי רוצה לשבחו על פעליו או שמא יטיל עליו שליחות אגודאית". חלפו שעות אחדות. אחרון הנפרדים עזב את החדר, ור' לייב נכנס שנית.

ליד מקום מושבתו של ה"אמרי אמת" ניצבו שתי שקיות גדולות וגדושות. בשקית אחת קויטלאך, פתקאות רבות לאין ספור שנאספו רק במשך הלילה הזה, ובשנייה- מברקים שהגיעו מכל רחבי תבל, ובהם שאלות מכריעות, עניינים של פיקוח נפש, בקשות ובשורות טובות.

שתי השקים היו מונחים על לבו של הרבי, על כפתיו, על זמנו ועל שלוותו. ר' לייב ניצב דומם והביט ברבי שהיה אוסף חרישית דפים מהשולחן וממין לשקיות. **ואז שמע את המשפט ששינה את כל עולמו, שהכניס את התורה להיות ראשונה בסדר יומו העמוס.** וכך אמר הרבי: **"ולי רבי לייב, לי, יש זמן?"**!

האדמו"ר הרב אברהם שלום הלברשטאם מסטראפקוב זצ"ל - נולד בחודש תשרי ה'תרי"ז (1856). אביו הקדוש הפליג מאוד על רום מעלתו וקדושתו ואמר עליו, שהמשיך לבנו נשמה קדושה וטהורה מאוד מאוד מגובהי מרומים "גבוה מעל גבוה". נקרא שלום על שם דודו זקנו, מרן השר שלום מבעלזא. (השם אברהם הוסף בהיותו כבן 75 חלה בשיתוק ל"ע והיות והייתה הקריאה בפרשת וירא, הוסיף את השם 'אברהם' לשמו, כשם שבורא עולם שלח לאברהם אבינו מלאך לרפא אותו, ורבינו התרפא). בשנת ה'תרנ"ח (1898) התמנה לשמש כאדמו"ר בעיר סטראפקוב. בזמן מלחמת העולם הראשונה היגר לבודפשט, ולאחר המלחמה בשנת תרע"ט (1919) התיישב באונגוואר ומינה את בנו רבי מנחם מנדל לרבה של סטראפקוב. בשנת ה'תר"צ (1929) התיישב בקאשוי ואמר שהוא עושה זאת כסגולה לאריכות ימים. למרות חולשתו ומחלתו, שנמשכה שנים רבות, הנהיג את קהל חסידי.

למד ביגיעה רבה שעות רבות ברציפות, וכשנפלה עליו עייפות, למד בעמידה כשמחזיק את הספר בידו וכך היה ממשיך בלימודו עד אפיסת הכוחות, ולא היה חילוק אצלו בין יום ולילה שהיה לומד עד אפיסת כוחותיו ואז היה ישן קצת וממשיך בלימודו. בתפילותיו היה מעורר את כל שומעיו. פעם כשביקר בוויינע עקב אחריו בעל האכסניה וראה שבילילה שפך מים רותחין על ידיו כדי שלא ירדם. בעל רוח-הקודש. התנהג בקדושה עזה ונפלאה, ומפורסם לבעל מופת ופועל ישועות. רבים פנו אליו ונושעו. איש אמת. ענוותן מופלא. פיזר את הונו לעניים. מרבית משפחתו נרצחה בשואה. נפטר בחג השבועות, ו' סיוון ה'ת"ש (1940). לאחר פטירתו טבל בעצמו במקווה. חי כ-83 שנים. ציונו בקאשוי.

אביו: האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא הלברשטאם משינאווא. **אימו:** מרת חנה רחל (בת ר' צבי הירש רמר"ז רב בלשנב). **סבא (מצד אביו):** האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים). **מרביתיו:** אביו, האדמו"ר ר' יחזקאל שרגא, ר' ישראל מאיר פרידמן (הדיין מצאנז). **נשותיו:** מרת חיה יהודית (בת הרה"ק רבי אברהם חיים הורוביץ מלינסק השני - זיווג ראשון. נפטרה בשנת ה'תרמ"ו-1886), מרת גיטל (בת ר' שמואל הכהן וויצמן-זיווג שני), מרת חיה (בת ר' דוד שליכטר דיין בקומרנה-זיווג שלישי). **ילדיו (מזיווג ראשון):** האדמו"ר ר' מנחם מענל מסטראפקוב (ניצל בדרך נס מהשואה וכיהן באדמו"רות בארצות הברית, לעת זקנותו הוסיף לעצמו את השם אברהם, כסגולה לאריכות ימים), מרת ביילא (נישאה לאדמו"ר ר' יששכר דב ליפשיץ מאונגוואר), מרת הענא (נישאה לר' חיים פרנס). **ילדיו (מזיווג שני):** מרת חיה (נישאה לר' מנחם מנדל הורוביץ מלינסק). **ילדיו (מזיווג שלישי):** האדמו"ר ר' יוסף יום טוב הי"ד (כיהן כאדמו"ר בקאשוי בעודו בחור. נולד בהיותו בן 78. קודם שנשא אותה לאישה, הבטיח לה, כי למרות גילו יוולד להם בן. נרצח בשנת ה'תש"ד). **מספריו:** **ידברי שלום** - מדברי תורתו.

○ **יפר הרה"ח ר' מרדכי משה גרינצווייג:** "הרה"ח ר' שלמה מאיר רגיל היה להזמין הרבה סחורות ולמכור לקונים, והם שילמו לו, וכך הוא שילם לבעל הסחורה. פעם אחת הגיעה סחורה מרובה ועדיין לא שילמו לו הקונים, ולכן לא היה יכול לשלם בעד הסחורה. לפיכך נסע לרבינו וסיפר לו על דאגתו. אמר לו הצדיק שיאמר תהילים. אמר דודי לרבינו שהוא יאמר תהילים, והתווכחו לזמן מה מי שיאמר תהילים, לבסוף הסכים רבינו לומר תהילים, ואמר הצדיק לדודי, שיקנה לו כרטיס הגרלה ובירך אותו בהצלחה. דודי קנה גורל, ולמרבה הפלא הרוויח בהגרלה בדיוק את הסכום שהיה צריך לו בדיוק, לא פחות ולא יותר, ונתהוה כל הגליל מזה". (שיח זקנים ח"ה)

○ **כשההרה"ק מקאלשיץ בעת מלחמה"ע הראשונה בעיר קאשוי נולד לו בן, וחשב לקרא לו "שלום" לסימנא טבא שישורוד שלום בעולם, בלילה לפני הברית נודע להרה"ק מקאלשיץ שדודו הרה"ק מסטראפקוב הגיע לקאשוי והלך אליו לכבדו בסנדקאות, אח"כ היה נבוכ בדעתו אודות קריאת שם 'שלום', כי איך יגיד את שם הנולד כשם דודו בפניו, וגמר בדעתו לעמוד מן הצד ולסמוך על דודו בקריאת השם, כי התכבד רבינו גם כן בברכות, ולפלא שכשהגיע הרה"ק לויקרא שמו בישראל אמר רבינו בעצמו: "שלום בן הרב רבי חנא".**

○ **יפר הרה"ח ר' דוד צוויבל שאביו החסיד ר' ניסן התגורר בסוף ימיו בקאשוי והתקשר עם רבינו שהתגורר שם. רבינו הידר מאוד שיהיה לו אתרוג מהודר והוזיל זהב מכיסו להשיג אתרוג נאה. פעם אחת הגיע אליו סוחר האתרוגים והציע לו אתרוג נאה בכלילת יופי וביקש עליו סכום עצום. הצדיק בדק היטב את האתרוג ולא היה שבע רצון מהאתרוג, ובמיוחד, כששמע את גודל הסכום, שביקש הסוחר (כיוון שידע שרבינו ישלם כל סכום, העיז לבקש סכום עתק). החסיד ר' ניסן היה שם, והוא היה עשיר מאוד והאתרוג מצא חן בעיניו, וכשראה כי רבינו מסתפק אם לקחת את האתרוג, אמר**

לרבינו שהוא מוכן לשלם את הסכום שהסוחר דורש ולקחת אתרוג זה. אמר לו הצדיק: "כל מה שצריך לעשות הוא ללכת לסוחר הראשון ולקחת את האתרוג הראשון, והוא יהיה מושלם". רבי ניסן בהיותו דבוק לרבינו תיכף הלך לסוחר האתרוגים, פתח את התיבה של האתרוגים ולקח את האתרוג הראשון שהזדמן לידו, והתגלה לעיניו אתרוג כליל השלימות והמעלות, ויהי לפלא. (נפלאים מעשיך)

הגאון רבי זליג ראובן בנגיס זצ"ל- נולד בי"א בסיוון ה'תרכ"ד (1864) בעיירה שניפישוק הסמוכה לוויילנה שבליטא. בהיותו בן 17 הגיע ללמוד בישיבת וולוז'ין. קיבל סמיכה לרבנות מהנצי"ב, מר' יצחק אלחנן ספקטור ור' שלמה הכהן (בעל החשק שלמה). בשנת ה'תרנ"ד (1894) התמנה לרב ואב בית דין בבדאקי שבפלך הורדנא עד לשנת ה'תרע"א (1912). לאחר מכן שימש ברבנות בקלואריה עד לשנת ה'תרצ"ח (1938). בזמן מלחמת העולם הראשונה שהה בסמולנסק ומילא את מקומו של הרב אברהם ברוך סולובייצ'יק שנפטר באמצע המלחמה. התפרסם כתלמיד חכם וכלמדן. הרבה לחדש חידושים בדרך הפלפול. גאון. עילוי. שקדן עצום. בשנת ה'תרצ"ח (1938) עלה לארץ ישראל והתמנה לראב"ד העדה החרדית. שימש גם כראש ישיבת 'אהל משה'. לאחר פטירתו של הרב יוסף צבי דושינסקי בי"ד תשרי ה'תש"ט (1949) מונה תחתיו לגאב"ד העדה החרדית, בתפקיד זה שימש עד לפטירתו. נפטר ב- ז' בסיוון ה'תשי"ג (1953). חי כ-89 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. לזכרו הקים ר' מרדכי אהרן שיינברגר ישיבה בירושלים הנושאת את שם ספרו 'לפלגות ראובן' וכן הוקם לזכרו כולל 'ר' זליג ראובן' בבית וגן.

אביו: ר' צבי הירש בנגיס. **אחיו:** ר' משה אהרן בן דעת בנדס הי"ד (רבה האחרון של העיר בילסק. נספה בשואה). **מרביתיו:** ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב מוולוז'ין), ר' חיים הלוי סולובייצ'יק. **מתלמידיו:** ר' שלמה זלמן אוירבך, ר' יוסף שלום אלישיב, ר' ישראל גרוסמן **מספריו:** **לפלגות ראובן**- שבעה חלקים ובהם חידושים לתורה, לתלמוד ולמועדים, בהלכה ובאגדה **יחידושי הגר"ר**- ליקוט מכתב ידו ומספרו "לפלגות ראובן" על סדר עניינים בש"ס.

מסופר, כי פעם אחת הגיעה השמועה על בקיאותו הנפלאה לאוזני מרן הגאון רבי חיים סולובייצ'יק זצוק"ל מבריסק, והיה קשה בעיניו להאמין שהבחור זליג ראובן אכן יודע את הש"ס כולו בעל פה ישר והפוך, עד שפגשו ושאלו על אמיתות השמועה, רבינו במקום לענות תשובה לרבי חיים ביקשו לבחון אותו, ומרן הגר"ח ביקשו שיחזור לפניו על סוגיה מסוימת שהוא עסק בה בעל פה, **אבל הפוך מן הסוף להתחלה**, משעשה כן, הפטיר מרן הגר"ח בהשתוממות ואמר: **'עכשיו אני חייב להאמין'.**

בעודו כתלמיד מן המניין בישיבתו, שנה אחת בפורים, התנה אחד הנדיבים את תרומתו לשמחת הפורים - **12 בקבוקי יין**, אם התלמיד ראובן בנגיס יקרא מילה אחת ממשנה במסכת בבא מציעא, ומילה אחת ממשנה במסכת ביצה, ואח"כ שוב מילה שנייה מאותה משנה בב"מ ומילה שנייה נוספת מביצה עד סיום שתי המשניות. **רבינו לא אכזב ובפיות פעורים שתו התלמידים את דבריו במשניות, וקיבלו את מה שהובטח להם.**

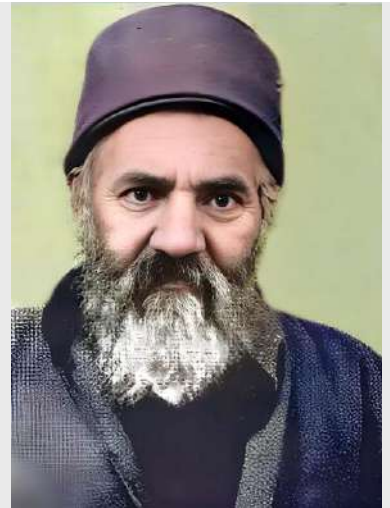

מספר אחד שראה במו עיניו, איך אברך, שגבהה רוחו בא לדבר עימו בלימוד, ורבינו ראה צורך להנמיך את דעתו מעט. הצביע לפניו על ארון הספרים, שהכיל מאות ספרים, **וביקשו להוציא איזה ספר, ויאמר מספר מילים מתוכו והוא ימשיך את דבריו.** אחרי שהלה נטל את האתגר, שהוצב בפניו ופתח בזה אחר זה ספרים רבים וסגרם במבוכה, אכן קיבל מושגים חדשים בידיעת התורה ומכמניה. בתוכחת אהבה אמר לו הצדיק: **"וכי על מה יתגאה בן רימה ותולעה, הן על כל זאת לא רמה רוחי, וממה יינשא רוחו של אדם בר תמותה וחלוף?!"**

מרן הנצי"ב ניסה פעם להשתמש בכישרונותיו המיוחדים וכמעט שהדבר הצליח יתר על המידה כשנציגי הממשלה הרוסית באו לביקורת בישיבה, בעקבות הלשנה על שלא לומדים בישיבה מקצועות חול וביניהם את השפה הרוסית, אמר להם הנצי"ב שהדבר אינו כן וכל תלמידי הישיבה הבינו את ההרצאה, שנשא הפרופסור על חשיבות השפה הרוסית, עד שישנו תלמיד אחד שיכול לחזור ברוסית על כל הדרשה מילה במילה, גם ישר וגם הפוך מהסוף להתחלה! הנציגות הרוסית לא האמינה למשמע אוזניה ודרשה לראות את הבחור הפלאי הזה. ר' זליג ראובן עמד באתגר שהוצב לפניו וחזר על כל הנאום הנמלך ישר והפוך ברוסית בהירה ובלשון נעימה... אבל משהתעשתו נציגי הממשלה מהרושם האדיר, שעשה עליהם הדבר, פלטו במבוכה: **"אין ראייה מבני אדם לא מצויים ולא רגילים כאלו".**

מספר הרב שורין (בספר 'קשת גיבורים' חלק א' עמוד 40): זוכרני ביקור אצל הרב זליג ראובן בנגיס בירושלים, בשנת ה'תרצ"ט (1939). הוא שימש אז בכהונת הרב הראשי של העדה החרדית, וכבר היה כבן שמונים, אך לא נהג כבוד וגדולה בעצמו. **דירתו, בת שני חדרים וחצי, הייתה צנועה ביותר ורהיטיה פשוטים ושנים.** הוא דר בבתי ניטין שבין מאה שערים ובתי אונגרין. ביתו היה פתוח לדורש בכל עת. מזכירים ומשמשים לא היו לו, וכן לא קבע שעות מיוחדות לקבלת אורחים, אלא היה מקבל כל אדם כל שעה. שיחתו, אפילו שיחת חולין, הייתה מתובלת דברי תורה, וככל בקי בתורה היה אוהב לפעמים להשתעשע בה. כשנכנסתי אצלו, נמצאו עמו שני רבנים, ובדרך שיחתם היו מסתייעים בדברי חז"ל. הלמדנים מעלים כרגיל את המאמר כלשונו, אבל לא תמיד זוכרים הם גמרא זו היכן היא. הרב בנגיס היה שואלם כפעם בפעם, כביכול דרך הלצה: **"נו, היכן גמרא זו?"** לבחון כאילו מידת בקיאותם, וכל זה בבת צחוק ושעשוע בעלמא. הייתי צעיר וכדרך הבחורים ניסיתי להביך במקצת אותו גאון. שאלתי, אם גם הוא מסכים להיבחן, כדי שאעמוד על מידת בקיאותו. הוא הסכים מיד. ולא עוד אלא שבפעם הציע לי כיצד לבחון אותו "קח נא, במטותא", אמר, "מסכת איזו שתיקח, פתח אותה מלמטה בסופי העמודים וקרא באזניי שלוש ארבע מלים, בין מתוך הגמרא ובין מתוך דברי רש"י או התוספות, ואומר לך, מהי המסכת ומה מספר הדף". עשיתי כדבריו, ובכל פעם קיבלתי את התשובה הנכונה בדיוק מפליא: מסכת פלונית, דף פלוני, מסכתא פלמונית, דף פלמוני. מכאן גודל פשטותו ותמימותו ואותה נכונות להצטרף לבחור ישיבה צעיר ולשתף עצמו במשובתו, כדי לחבב עליו את לימוד התורה עוד יותר.

הגאון הרב יעקב חיים סופר זצ"ל- נולד בבגדאד בשנת ה'תר"ל (1870). למד בצעירותו בבית-המדרש בית זלכה בשקידה ובהתמדה. מיעט בתאוות העולם, מיעט בשיחה ובשינה. גאון בנגלה ובנסתר. התפרנס כסופר סת"ם, ומכאן שם משפחתו 'סופר'. בשנת ה'תרס"ד (1904) עלה לארץ והצטרף אל המקובלים בבית המדרש 'בית א-ל' שבעיר העתיקה. רבים שיחרו לפתחו בבקשות לתפילה וישועה. מימיו לא שח שיחה בטלה בבית הכנסת ובעת הסעודה. הקים עם חבריו את בית-הכנסת "שושנים לדוד" בשכונת הבוכרים בירושלים. ענותן מופלג. כאשר ביקשו למנותו כרבה של דמשק, סירב. למד בישיבת המקובלים "רחובות הנהר". העיד הגאון ר' יהודה צדקה, כי מדי שבת צורת הגאון הייתה משתנה לבלתי הכר ממש. נפטר ביום שבת קודש ט' סיוון ה'תרצ"ט (1939). חי כ-69 שנים. ציונו בחלקת החסידים לעדת הבעלים שבהר הזיתים.

אביו: ר' יצחק ברוך ממשפחת מוסא. **אמו:** הרבנית אסתר. **אשתו:** הרבנית פרחא. **בנו:** ר' משה. **בתו:** מרת רג'נה. **מרביתיו:** אביו, ר' יצחק ברוך, ר' אלישע דנגור. **חברותא:** ר' חיים שאול הכהן דוויק. **מספריו:** **כף החיים**- על אורח חיים ויורה דעה (10 חלקים, עסק בחיבור זה קרוב לארבעים שנים!) **יחוקי חיים**- דרשות **יבאר מים חיים**- שו"ת **חיים עד העולם**- דרשות **יגל יעקב**- דרשות על פרשות השבוע **יקול יעקב**- הלכות סת"ם **יישמח ישראל**- דרשות **בית יעקב**- דרשות **יעדות ביעקב**- דרשות לשבתות **יחפץ בחיים**- דרשות לאירועים **קונטרס החלומות**- דברים שהתגלו בחלום (כ-1700! חזיונות שגילו לו מן השמיים).

משמיי הסכימו על חיבורו הקדוש 'כף החיים'. וכך מספר ר' יעקב חיים סופר ב'קונטרס החלומות': "פעם אחת ראיתי למורי ורבי אבי זצ"ל, ואמרתי לו: "מה אומרים למעלה על ספרי הקטן 'כף החיים'? ואמר לי, **ששמחים עליו**. ואמרתי לו: 'תבקש רחמים עליי מפני אלקי השמים, שיסייעני לחבר על כל 'אורח חיים". ואכן כך היה.

עוד הוסיף רבינו שם: "ליל שבת ז"ך אב ה'תרע"ו ראיתי למר אבי וכו', **אחר שהיה לו י"ז ימים משנפטר**. ושאלתי אותו: 'מה אומרים באותו עולם על ספר 'כף החיים'? וענה ואמר לי בזה הלשון: **ספר 'כף החיים' חכמים ורבנים גדולים לומדים בו**". עוד מובא שם: "כשסיימתי עם ספר 'כף החיים' חלק שני, ראיתי, שחתמו עליו בית דין, וגם רבינו המקובל הגאון רשכבה"ג הרב יוסף חיים זצוק"ל (הגאון בעל ה'בן איש חי', רבה של בגדד)".

השגחת ה' יתברך החופפת על יראיו ליוותה את רבינו לבל יינזק, חלילה, בשום אופן. בשנת ה'תרפ"ז, י"א לחודש תמוז, עסק רבינו בתורה, כדרכו, בעליית עזרת נשים של בית הכנסת "שושנים לדוד" וכתב את חיבורו, והנה לפתע החלה רעידת אדמה חזקה מאוד בא"י. **כתוצאה מכך, התמוטטו בתים רבים, אך, בחסדי ה' ליהודים לא הייתה שום אבדה בנפש, בעוד אצל הערבים מתו רבים, והיה בכך קידוש ה'.**

רבי יעקב, כאמור, היה עוסק בתורה בעליית בית הכנסת. בעקבות הרעש התמוטט כל הקיר הפונה לרחוב, וכן המדרגות המובילות אל "שושנים לדוד", אך **הצד שבו ישב ולמד רבי יעקב לא התמוטט כלל, וכן הילדים, שהיו למטה בחדרי תלמוד התורה, לא ניזוקו כלל**. מיד הגיעו אנשים והעלו סולם אל העליה, ואט אט הורידוהו לרבי יעקב חיים כשהוא בריא ושלם לחלוטין - ויהי לפלא. רבי יעקב כתב זאת בספרו 'כף החיים': **"בירושלים עיה"ק ת"ו אין גוזרין תענית ציבור על הרעש ומפולת, כי לא הזיקה מפולת בירושלים!"**.

יש מן החלומות, שהוכיחו את רבינו מן השמים, ושיבצם בחיבורו 'כף החיים' בעילום שם. לדגמא, בהלכות תפילת המנחה (סימן רלב, ס"ק ו) כותב ב"כף החיים" בזה הלשון: "ותחילה יאמר למנצח על הגתית וכו', ופרשת התמיד ופיטום הקטורת וכו', אשרי יושבי ביתך וכו', כפי שכתוב בסידורים וכו', ואל ישנה מזה הסדר, ואפילו אם היה הזמן דחוק, כי מעשה באחד ירא שמים שהיה פעם אחת הזמן דחוק ולא אמר למנצח ופרשת התמיד, רק התחיל לומר לשם יחוד וכו' והתפלל שמונה עשרה, ובאותו הלילה הוכיחו אותו בחלום לאמר: מדוע העולם מתפללים תפילה שלמה ואתה חסרה? ועל כן, כל אדם - יש להיזהר בזה". עכ"ל. רבינו לא מציין, מי הוא אותו איש "ירא שמים" שהוכיחו בחלום, אולם, לאחר שנים רבות מצאו בני משפחתו מעשה זה ב"קונטרס החלומות" שלו, כי בו היה המעשה.

וכן בהלכות תפילה (סימן צא, ס"ק מה) כתב ב"כף החיים": "מעשה באחד, שהיה נוהג לתת שלוש פרוטות קודם התפילה לצדקה, וגם ב'ויברך דוד', ופעם אחת חיסר, והוכיחו אותו בחלום על זה". וגם במעשה זה, שהעלים שם האיש, מוזכר ב"קונטרס החלומות" שלו, כי **בו היה המעשה, והעלים שמו, לרוב צניעותו**.

הוסיף על זה נינו הגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א (בהקדמת הספר "יישמח ישראל") אחר שהביא מעשיות אלה, וזה לשונו: "וראה ובחן לשונו הטהורה, שהגדיר עצמו **"ירא שמים"**. וגם לפי דרכנו למדנו, כי **"עוונות" גדולים, ממה שחיסר לומר פיטום הקטורת בתפילת מנחה או שרק נתן פרוטה אחת לצדקה ב"ויברך דוד" לא היו לו לזקננו הסבא קדישא צוק"ל, שהיו צריכים מן השמים לבוא ולהוכיחו. והבן היטב, כי יש הרבה להבין**". עכ"ל. והדברים מבהילים!

רבינו היה יוצא מבית הכנסת בתחילת אמירת "עלינו לשבח", ולא היה ממתין, עד שהחזן יסיים, כל זה מחשש, שמא יגש אליו אחד המתפללים וידבר עימו ויצטרך לענות לו, ושמא חלילה וחס ייגרר לדבר בבית הכנסת דברים שאסור לדבר שם, וח"ו יגרום לעיכוב הגאולה ולצער השכינה. כל כך היה נזהר בכבוד בית הכנסת.

בספר 'אבותינו סיפרו לנו' הובא סיפור מופלא על הגאון ר' יעקב חיים סופר זצ"ל, אשר קבע לימודו בעזרת הנשים של בית-הכנסת "שושנים לדוד", בו שכן תלמוד תורה הספרדי. וכשהחלה רעידת האדמה פרצו זעקות שבר. קם הרב מתלמודו, והורה לילדי התלמוד תורה לצאת מיד לרחוב. הוא עצמו עמד במרפסת ועקב אחר יציאתם, ולא שת ליבו לאזהרות החוזרות ונשנות של הסובבים אותו, שהמבנה מסוכן והמרפסת עומדת לקרוס בכל רגע. רק לאחר שהודיעו לו, שהבניין פונה מכל יושביו, פנה הרב לצאת, ושם גילה את הגאון הרב עובדיה יוסף שליט"א שהיה אז ילד רך, כאשר תקרת הישיבה נפלה עליו, ולא הייתה לו שום אפשרות לחלץ את עצמו, והגאון חילצו. לאחר מכן ירד לקומת הקרקע. אך דרכו רגליו על הקרקע, הזדעזע הבניין מאחוריו, המדרגות התפוררו, והגג התמוטט ברעש גדול ובענן אבק, והיה הדבר לעיני כל לפלא גדול!

להלן סיפור מופלא שסיפר הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל ששמע את הסיפור מפי דודו, הגאון ר' יהודה צדקה זצ"ל: פעם אחת, בעל 'כף החיים' (שהיה מתלמידי רבנו יוסף חיים), ישב וכתב חידושי תורה, והנה באמצע הלילה הוא רואה את מלאך הממונה על הנשמות שבא ליטול את נשמתו. אמר לו בעל 'כף החיים': "הרי עוד לא סיימתי לכתוב את הספר 'כף החיים'!". אמר לו מלאך המוות: "יש גזרה על הציבור, והקב"ה רוצה לקחת צדיק אחד שיכפר על הדור".

אמר לו הגאון: "וכי אני צדיק? תלך לרבי יחזקאל עזרא, המגיד הירושלמי, כי הוא צדיק גמור!". הלך מלאך המוות לחכם יחזקאל עזרא ואמר לו: "באתי לקחת את נשמתך, מכיוון שישנה גזרה, וצדיק מכפר על הדור, וחכם יעקב סופר שלח אותי אליך". אמר לו הרב עזרא: "תלך לחכם יצחק שרים, הוא צדיק שמגן על הדור, לך תיקח את נשמתו".

בבוקר נכנסו חכם יעקב סופר והרב עזרא לבית המדרש, והרב צדקה יושב במקומו. אמר הרב עזרא לרבי יעקב סופר: "למה שלחת לי אותו?". אמר לו: "מכיוון שאתה צדיק". אמר לו הרב: "מה עשית?". אמר לו: "שלחתי אותו לחכם יצחק שרים". וכן היה, שבאותו בוקר נפטר הרה"ג יצחק שרים, שהיה למדן גדול וחסיד.

עוד סיפור מופלא שסיפר הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל המלמדנו על כוחם של רבותינו, ומעשה שהיה- כך היה: בבגדד היה גוי אחד שזנא ישראל מובהק, ובכל הזמנות, שהייתה לו, נהג לבזות את היהודים. פעם אחת, הרה"ג חכם סלמאן אליהו זצוק"ל בעל 'הכרם שלמה' (אביו של הרה"ג מרדכי אליהו), והרה"ג חכם יעקב סופר זצוק"ל בעל 'כף החיים', והרה"ג חכם יוסף עזרא זצוק"ל הלכו ברחוב ואותו גוי ראה אותם וקרא להם שיבואו. כאשר הגיעו אליו, הראה להם, כיצד הוא בולע סכינים לתוך מעיו ומוציא אותם, והיה עושה זאת על ידי כישוף, והוא החל ללגלג ל"ע על תורתנו הקדושה ולומר: "וכי בתורה שלכם יש דברים כאלו? אתם לא יכולים לעשות זאת!", והחל לבזות את הרבנים. עמדו הרבנים ואמרו "ויהי נועם" ומזמור "יושב בסתר", והנה הגוי לא הצליח להוציא את הסכינים שבלע, כיוון שהמזמור "יושב בסתר" נקרא שיר של פגעים ומבריא את השדים. והוא החל צועק: "הסכינים בבטן שלי, תוציאו אותם!". אמרו לו הרבנים "מה אתה רוצה מאתנו, וכי אנחנו הכנסנו לך אותם?". והוא החל לצעוק: "משה אמת ותורתו אמת, וכל דברי הרבנים אמת, וכל מה שעשיתי היה בשקר".

הגאון רבי יעקב חיים – באחד הימים בדרכו אל הכותל המערבי, ניגשה אליו אשה זקנה, והיא גוללה באוזניו, עד כמה גדולה מצוות גמילות חסדים ובזה אפשר להציל נפשות, וסיפרה, שהיה לה בן אחד כשהגיע לגיל שמונה שנים, וכבר ידע מאה ועשרים דפי גמרא! וחלה ל"ע במחלה שהייתה מחלה מצויה באותה תקופה. אך מאחר שלא היה להם כסף כדי לשלם לרופא, החליט בעלה למכור את ביתו ובכך יוכל לשלם לרופא.

לאחר שמכרו את הדירה, לקח בעלה שתי לירות ורץ לרופא לשלם לו, שירפא את בנו, כעס הרופא ונתן לו שתי סטירות לחי, ואמר לו: "עכשיו אתה נזכר לבוא אצלי? כבר אין תקנה!" ובאמת הילד לא התגבר על מחלתו ונפטר. אמרה לו: "תתאר לעצמך, אילו היה אז גמ"ח היו ממהרים מקודם ללכת לרופא, ואז הילד היה חי, ואם היה ממשיך לגדול, מי יודע איזה גאון היה יוצא הילד הזה".

הרה"ק ר' יצחק אייזיק אייכנשטיין מזידיטשוב זצ"ל: נולד בשנת ה'תקס"ה (1805). מסופר כשבאה אימו אל הרה"ק ר' מנחם מנדל מרימינוב, ולקחה עמה את בנה שהיה אז בן ג' שנים, כשניגש אל הרה"ק נענה הצדיק בהשתוממות: **"של מי הילד הזה? הלא הוא יהיה לאור עולם!"** ויקחהו על ברכיו ויברכהו. **גאון בנגלה ובנסתר**. בקי בש"ס, מדרשי רז"ל, מכילתא, ספרא, ספרי, זוה"ק, כתבי האריז"ל. חסיד. גדול בקדושתו ופרישותו. עניו. **בעל רוח-הקודש**. **רבים פנו אליו ונושעו**. משנת ה'תרט"ו (1855) החל לשמש בפועל כאדמו"ר בזידיטשוב. נפטר ב-ט' סיון ה'תרל"ג (1873). חי כ-68 שנים.

אביו: ר' ישכר בעריש. **אמו:** מרת עטיא. **בתו:** מרת סאשע רייזל. **בניו:** כולם שימשו באדמו"רות: ר' אלכסנדר סנדר יום טוב ליפא (ממלא מקום אביו. חתן ר' לייבוש יאלעס), ר' שלמה יעקב (האדמו"ר השישי מזידיטשוב), ר' ישכר בעריש (מלודינה. חתן ר' אברהם מסטרטין), ר' אליהו (חתן ר' יהודה לייבוש ערליך, רבה של ראזלה), רבי מנחם מנדל (חתן ר' חיים אברהם ממיקוליב). **מתלמידיו:** ר' מאיר יוסף ויס (ה"אמרי יוסף" מספינקא). **מרביתיו:** ר' יהודה צבי מראזלא, ר' מנחם מנדל מרימינוב, ר' אורי מסטרעליסק, ר' יהודה צבי מסטרעטין, ר' שמעון מיערוסלאוו, ר' מאיר מפרמישלאן, ר' צבי הירש מזידיטשוב. **מספריו:** **פירוש מהרי"א-** על מדרש רבה וילקוט שמעוני **יליקוטי תורה וש"ס-** על התורה **פאר יצחק-** תולדות הצדיק וסיפורים אודותיו.

פעם אחת היה יהודי אחד שהחזיק בית-מרזח לפרנסתו. באחד הימים השתכר ערל אחד עד לשכרותו של לוט ממש, ובעת שכל הערלים הלכו כבר לביתם, נשאר זה הערל בבית-המרזח ולא רצה לפנות את המקום, ומפני שהייתה כבר השעה מאוחרת מאוד, רצה בעה"ב להיפטר כבר ממנו, אבל הגוי דרש עוד ועוד משקה, ובעה"ב סירב לתת לו, **עד שהגוי הרים את ידיו על היהודי והחזיר לו בעה"ב דחיפה חזקה ונפל על הרצפה ונחבט ראשו, ואשר שכב לא יוסיף לקום, וראה הבעה"ב שרוח חיים אין בו.**

כשראה הבעה"ב את צרתו שנקלע בה, לקחו והטמינו במרתף ביתו, וחבש את סוסו ורץ לבית הצדיק הרה"ק בזידיטשוב לשיח לפניו צרתו אשר קרהו. כשנכנס אל הרה"ק וסיפר לו האסון, אשר קרה בתוך ביתו, ציווה עליו הרה"ק לאמור: **"שוב אל ביתך ותרגל אל המרתף ותלחוש באזני השיכור ההוא וכה תאמר לו: הרבי מזידיטשוב פקד עליך שתקום ותלך לביתך!"** חיש מהר חזר הבעה"ב לביתו ועשה כמצוות הרה"ק ולחש כך לאזני הגוי הפגר. ויקם השיכור על רגליו והלך לביתו ועלה על מיטתו ושם שוב לא קם, ואיש לא ידע מהנעשה עליו במשך הימים האלו שהיה במרתפו, ומתוך כך נושע זה היהודי.

על שקידתו בתורה המופלאה העיד, כי זה חמישים וארבע שנים רצופים לא עבר עליו חצות לילה בשינה (חוץ מחמת אונס גדול), ולפי החשבון היה זאת מעת היותו בן 14 שנים, והיה עוסק בתורה ובעבודה כל הלילה, והיה לומד בעמידה. **ובחורף נבקעו ציפורני ידיו מן הקור, ששרר בביתו.** אולם כל המניעות הללו לא עשו עליו שום רושם, והוא היה עוסק בתורה ובעבודה בכל לילה ולילה.

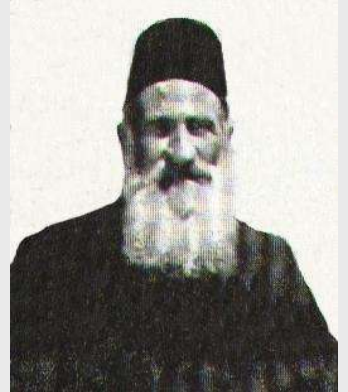
הרה"ק היה מהמיוחדים בדורו בעניין החסד, והשיא יתומים ויתומות רבים, ואמר לפני פטירתו, שאינו יודע אם עשה מעשים טובים בחייו, **אלא העובדה שהשיא ארבעים יתומים! וכמו כן ידוע שבכל עת שעשה נישואין לאחד מבניו- השיא גם יתומה ונתן להם נדן ומזונות על שולחנו.** פעם אחת בא אליו בן טובים, שבגדו בלה מזוקן, וכשהבחין הרה"ק בדבר, **פשט מיד את לבושו מעליו ונתנו לו, ואח"כ כשבא אליו אחד מבניו ומצאווה יושב בטלית קטן בלי בגד העליון, והתפלא על המחזה, עד שנודע לו סיבת הדבר שנתנו לאותו עני.**

בימי אברכותו באחד מימי החורף הקשים הזדמו רבינו מיקוליטשין, והתאכסן בבית בעה"ב אחד בשם ר' זעליג. רבינו ישב שם כל הלילה ועסק בתורה, ובאשמורת הבוקר ראה שקם בעה"ב והכין לדרך פעמיו, וכששמע שהוא נוסע לארץ הגר (אונגארן), ביקש ממנו שיקח אותו עימו בעגלה, ונעתר לו. אבל מכיוון שהעגלה הייתה קטנה, נשאר לרבינו מקום לשבת רק מאחורי העגלה. ר' זעליג ומשרתיו התעטפו בבגדים חמים, אבל לצדיק היה רק מטפחת צמר שכרכה על צווארו. לקח גמרא מתרמילו והתעסק בתלמודו. כך נסעו מספר שעות. פתאום הבחין הבעה"ב כי לא נשמע קול הלימוד, והלך לבדוק מדוע. **הצדיק התעלף מקיפאון וקור.** האיש האיץ בסוסיו עד שהגיע לבית כפרי והורידו את גופו הקפוא לבית, וטיפלו בו שעות עד שהתחמם והקיץ לתחיה, ונשאר שם הרה"ק עד יעבור קור, ונפטר ממנו בשלום.

אחרי שנים רבות ממעשה הזה, אותו ר' זעליג נעשה מוכר מכס הדרך של הממשלה. ופעם אחת העיז בעל עגלה אחד את פניו נגדו, וכעס ר' זעליג והיכה את הבעל עגלה מכה על ראשו, **והלה נפל כפגר מת.** כשראה זאת, נבהל וברח לארץ הגר (אונגארן), ויהי נע ונד בארץ ההיא מספר חודשים מכיוון שהיה ירא לשוב לביתו כי פחד מהמשפט. פעם אמרו לו מכיריו: **"הלא בארצך יושב צדיק כביר שמושיע רבים מבני ישראל, הרבי מזידיטשוב, אולי תלך אצלו ותספר לו אסונך אשר קרה?"**

ר' זעליג שמע לעצתו ונסע בשיירה של חסידים שנסעו אז לשבת לזידיטשוב, ובבואם לקבל שלום מהרה"ק, הכירו הצדיק מיד ונתן לו שלום בפנים צוהלות, **וקרא אותו בשמו ובשם מקומו, והזכיר לו הרה"ק את המעשה מאברך אחד, שנסע אותו לארץ הגר וקפא בדרך והצילו ממוות,** "ודע לך שאני הנני אותו אברך שהצלת!". וכשרצה להזכיר עצמו על האסון, שהיה לו עם הבעל עגלה, אמר לו הרה"ק: **"על זה נדבר אחרי השבת"**, ואחרי השבת אמר לו: **"שוב לביתך ולמשמרתך לגבות המכס כבתחילה, כי כבר נשכח העניין, והצרה נשכחה."** ואכן כך היה

המקובל הרב עזרא הררי רפול זצ"ל - נולד ב-כ"ד באב ה'תר"ז (1857) בחאלב (ארם צובא) שבסוריה. את ראשית חינוכו קיבל בת"ת ובישיבות שבעיר. בשנת ה'תרמ"ח (1888) בהיותו כבן שלשים-ושתיים שנים עלה לארץ ישראל והתיישב בירושלים והיה מתלמידי ישיבת המקובלים 'בית א-ל'. כשתלמיד חכם נכנס לביתו היה נותר ממקומו וקם מלוא קומתו ומחבקו ומנשקו כספר-תורה, וכל זה מענוותנותו היתירה ויראתו הקודמת לחכמתו. שקדן גדול היה בתורה, ולא איבד אף רגע לבטלה, עשה לילות כימים בעסק התורה, ובקומו בעוד לילה לעריכת תיקון-חצות. בשנת ה'תרס"ג (1903) נוסדה בשכונת הבוכרים ישיבת 'רחובות הנהר' ע"י ר' חיים שאול דוויק הכהן בסיועו של הנדיב ר' נסים נחום מטריפולי. רבינו קבע שם את מקומו עם גדולי המקובלים והמכוונים. **על ידיעותיו בנסתר העיד עליו המקובל הצדיק ר' מרדכי שרעבי זצוק"ל, כי רבינו היה מעמודי הקבלה של הדור שעבר.**

לאחר מכן התמנה כגבאי עדת בני אר"ץ. פעל רבות לארגון 'ועד עדת אר"ץ' בירושלים וסייע רבות בעיקר לעמלי התורה. בעזרתו נבנו מספר בתים בשכונת רוממה. הרנין לב אלמנות שביקרו אצלו לסיפור ענייניהם, והקדיש זמן רב עבורם. רבים השיב מעוון והחזירם בתשובה ע"י תוכחתו העמוקה, שיצאה מן הלב. ברח מן הכבוד והשררה ונחבא אל הכלים.

בשנת ה'תרס"ז (1907) ייסד את ישיבת 'אוהל מועד' יחד עם ר' אליהו בכור חזן (רבה של אלכסנדריה ומח"ס שו"ת תעלומות לב). הם העמידו בראשה את ר' שלמה לניאדו כאשר רבינו כיהן כמשגיח ומנהל והנהיג שיעור מוסר יומי בישיבה. בשנת ה'תרע"ד (1914) פרצה מלחמת העולם הראשונה והישיבה נסגרה. בשנת ה'תע"ח (1918) פתח את ישיבת 'בית יוסף', ודאג לתמיכה חודשית עבור התלמידים. בשנת ה'תר"פ (1920) ייסד את תלמוד תורה 'מגן דוד', שנוהל ע"י בנו ר' אהרון. באותה שנה מונה רבינו לחבר בוועד המרכזי של ישיבת 'תפארת ירושלים' לעדה הספרדית בירושלים. בשנת ה'תרפ"ג (1923) העביר את תלמידיו לישיבת 'פורת יוסף' ונטל על עצמו לסייע בגיוס כספים למענה. בשנת ה'תרפ"ד (1924) נמנה בין חברי בית הדין לעדת אר"ץ בירושלים (יחד עם ר' אברהם עדס ור' יוסף ידיד הלוי). רבינו סבל יסורים קשים בימי חייו ובפרט בשנותיו האחרונות. נפטר ב-י' בסיוון ה'תרצ"ו (1936). חי כ-80 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: ר' יוסף (ידוע כרודף צדקה וחסד). **סבא (מצד האב):** ר' ישעיה (נצר למשפחה שמוצאה ממגורשי ספרד). **אימו:** מרת סנבול. **אשתו:** מרת שמחה (בת האיש הכשר ה"ה אהרן ביג'ל ז"ל). **מרבתי:** ר' יעקב שאול הכהן דוויק (מח"ס 'דרך אמונה' וראש הרבנים בארם צובא- בלימוד הפשט), ר' חיים שאול הכהן דוויק (תורת הקבלה), ר' חיים מרדכי לבטון, ר' מרדכי עבאדי, ר' נסים הררי רפול (דודו, מח"ס עלי נהר). **מתלמידיו:** ר' נסים ב"ר יעקב לופס. **ילדיו:** ר' אהרון (חבר ביה"ד הרבני בתל-אביב הרביץ תורה ואף כיתת את רגליו לטובת עניי ירושלים), המקובל ר' אברהם נסים מרדכי (מראשי ישיבת 'פורת יוסף' ומח"ס 'אמרי אברהם'), ר' שלום, ר' אליהו (תמך בקביעות בנזקקים ובפרט באלמנות ויתומים), ר' דוד. **מחותניו:** ר' אברהם חיים עדס (רבינו היה מחותנו פעמיים- בנו ר' אהרון התחתן עם בתו של ר' אברהם, ובתו מרת אסתר חיה נישאה לר' יעקב חי עדס), המקובל ר' עזרא חוצני הלוי (מרבני פורת יוסף, נישא למרת שרה). **מספריו:** **יהיין עזרא- מוסר ודרושים.**

במלחמת העולם הראשונה הייתה חרפת רעב מנת חלקם של רבים. דמותו של רבינו שילבה תורה וחסד יחד. רבינו שקד על התורה הקדושה בכל רגע פנוי, גם מן החסד לא נטה ידו, תמיד דאג בכל הונו ואונו לעניי העיר. הן בעזרה כלכלית, והן בכל דבר, היכול לעזור ולשמח יהודי מר נפש. באותה העת ידיו של רבינו היו עמוסות לעייפה בארגון משלוח מזון לתושבי העיר האומללים. אולם בעיניו של אחד מתושבי העיר, איש מריר ברוחו, לא מצאו חן פעולותיו של הצדיק, והלה הרבה להתריס כנגד הרב בקללות ובחירופים. **הלה עוד הגדיל לעשות, ובכל פעם שראה את רבינו היה מחרפו ומגדפו ומבזהו לעין כל. אולם, הצדיק מעולם לא ענה לו.**

אולם לא לעולם חוסן ומשמים תבעו את עלבונו של הרב ומזלו של אותו אדם התהפך, והוא ירד מנכסיו ולאחר תקופה קצרה מצא את עצמו נזקק לחסדיו של... רבינו. בתחילה סירב לגשת אל הצדיק, שכן מדוע ייעתר לו הרב בשל מעשיו הנלוזים אולם כשכלו כל הקיצין, והוא לא מצא שום מוצא אחר, עלה ברגליים כבדות ונקש קלות על דלתו של רבינו. עיניו של הצדיק אורו למראה האיש והרב קם מלא קומתו וקבלו בסבר פנים יפות כאילו הוא ידידו מנעורים, הרב שלא כדרך העולם הושיבו על ידו בחיבה ואף ביקש מרעייתו, **שתכין כוס קפה ותגיש לאורח החשוב.**

הלה תינה באוזני רבינו את הצרה אליה הוא נקלע ורבינו הגיש את מלא עזרתו לאיש שציערו וחרפו. לאחר שהלך האיש, שאלה אשתו בתמיחה: "יודעת אני שאיש זה מקלל ומחרף אותך ונוהג בך בקלות ראש, כשאמרת לי להביא לו קפה, רעדו ידיי, לא הבנתי מדוע עזרת לו. אדם אחר היה מצווה לגרשו ולסלקו מביתו". ענה לה רבינו:

"כבר מספר שנים שאני עובד על עצמי במידת הענווה. כאשר הבחנתי היום, כי איני חש שנהא כלפי אותו איש בגין מעשיו, שמחה עצומה מילאה את ליבי ולא חשתי במאומה." (מעובד מתוך 'סיפורים מגדולי הדורות' על משניות ומתוך הספר 'מעשיהם של חכמי הספרדים' ומספר 'עונג שבת מנוחת נדבה').

כידוע, סבל רבינו רבות ממחלה באחרית ימיו, ובשל כך היה מרותק למיטתו. כאשר נפטר חברו וידיד נעוריו המקובל הגאון ר' חיים שאול דוויק הכהן (הידוע בכינויו השד"ה), הסתירו בני משפחתו ממנו ידיעה זו כדי לא לצער. בכל פעם כשהיה שואל ומתעניין בשלומו של חברו לא העזו לספר לו את האמת ולא ענו לו מאומה. לפתע פנה אליהם ואמר להם: "מדוע אתם מעלימים ממני את האמת? והרי רבי שאול בא אליי בחלום וגילה לי, שהוא כבר עלה לשמים". (סיפר בנו ר' דוד וכן הובא בספר 'לקדושים אשר בארץ')

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים